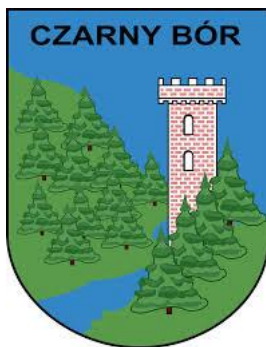

RAPORT O STANIE GMINY CZARNY BÓR

2019

GMINA CZARNY BÓR

URZĄD GMINY CZARNY BÓR

ul. Główna 18
58-379 Czarny Bór
tel. 74 8450 139
fax. 74 8450 006
www.czarny-bor.pl
e-mail: sekretariat@czarny-bor.pl

Opracowanie:
dr Jerzy Tutaj
mgr inż. Karolina Drewnicka
we współpracy z Urzędem Gminy Czarny Bór

WSTĘP

Szanowni Radni i Mieszkańcy,

Przedkładam Państwu 'Raport o stanie Gminy Czarny Bór za 2019 rok', który przygotowany został zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W myśl zapisów tej ustawy wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy 'Raport o stanie gminy', który obejmuje podsumowanie jego działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii realizowanych przez gminę i jej jednostki organizacyjne, uchwał Rady Gminy i funduszu sołeckiego.

W 2019 roku w ogólnopolskim „Rankingu Samorządów” Rzeczypospolitej, oceniającym kształtowanie zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach trwałości: ekonomicznej, środowiskowej i społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania, Gmina Czarny Bór znalazła się w czołówce rankingu, zajmując 24. miejsce wśród 1.548 gmin wiejskich. Na działania na terenie naszej Gminy wydatkowaliśmy 27,3 mln zł, w tym aż ponad 1/4 środków przeznaczona została na realizację 30 zadań inwestycyjnych. Wśród zrealizowanych przedsięwzięć znalazły się między innymi: świetlica wiejska w Grzędach o wartości blisko 2,0 mln zł oraz remiza strażacka w Witkowie o wartości blisko 700 tys. zł. W celu zapewnienie właściwej polityki mieszkaniowej na terenie gminy w trakcie budowy jest budynek komunalny przy ul. Wesolej w Czarnym Borze z 12 mieszkaniami jedno i dwupokojowymi. Planowana jest również budowa żłobka dla naszych najmłodszych. Dla poprawy jakości życia i bezpieczeństwa rozpoczęte zostały kolejne remonty dróg gminnych, w tym przebudowa ulic Sportowej i Skalników w Czarnym Borze, wraz z budową chodników i miejsc parkingowych. Na szeroką skalę kontynuowane były również działania mające na celu ochronę środowiska, poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, montaż ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz nasadzenie ponad 6.000 sztuk drzew w gminnych lasach i wokół stadionu sportowego w Czarnym Borze, a także zakup budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy, trzmieli i pszczoły murarki. Rozpoczęte zostały również prace dotyczące budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Gmina bierze udział w projekcie ABC obsługi inwestora realizowanym przez Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej, mającym na celu przygotowanie oferty gminnych terenów inwestycyjnych. To tylko przykłady działań i inwestycji zrealizowanych w 2019 roku w toku wdrażania strategii i programów obowiązujących na terenie naszej Gminy, o których możecie przeczytać Państwo w niniejszym Raporcie.

Zapraszam do lektury oraz do dyskusji nad przyszłymi kierunkami rozwoju naszej Gminy!

Wójt Gminy

Adam Górecki

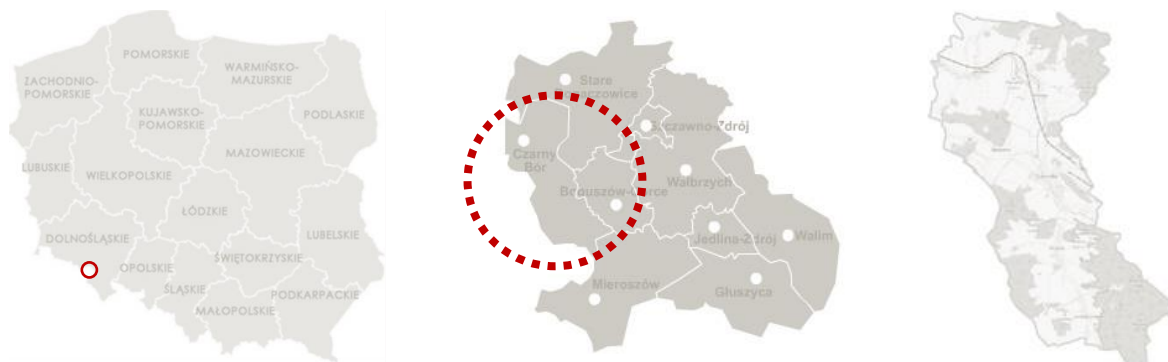
SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. GMINA CZARNY BÓR	5
1.1. WÓJT GMINY	6
1.2. RADA GMINY	7
1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	9
→ Strategia rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2012-2020	10
2. GOSPODARKA FINANSOWA	13
2.1. WYKONANIE BUDŻETU	13
2.2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY	18
2.3. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ	20
2.4. STAN MIENIA	20
3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2019	22
GMINA CZARNY BÓR DLA ŚRODOWISKA:	
3.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	22
→ Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	25
→ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	25
→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku	26
GMINA CZARNY BÓR DLA MIESZKAŃCÓW:	
3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE	26
3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	29
3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	35
3.5. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	37
3.6. OCHRONA ZDROWIA	38
→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2019 rok	38
3.7. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA	40
→ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	43
→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021	44
→ Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	45
→ Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	46
3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	46
3.9. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	48
3.10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	50
3.11. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	51
3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	52
→ Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok	52
3.13. ADMINISTRACJA I PROMOCJA	57
ZAŁĄCZNIKI	60
Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór	60
Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej	62
Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska	63
SPIS TABEL	64

1. GMINA CZARNY BÓR

Gmina Czarny Bór położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu wałbrzyskiego. Graniczy od północy z gminami Marciszów i Stare Bogaczowice, od wschodu z gminą Boguszów-Gorce, od południa z gminą Mieroszów oraz od zachodu z gminą Kamienna Góra. Czarny Bór zlokalizowany jest w strefie przygranicznej z Republiką Czeską – w odległości około 12 km od przejścia granicznego w Lubawce i Golińsku. Gmina leży około 93 km od stolicy regionu – miasta Wrocławia, w pobliżu głównych miast: Kamienna Góra 8,7 km, Wałbrzych 16 km, Jelenia Góra 43 km, a od czeskiego Trutnowa dzieli ją około 38 km. Zewnętrzne połączenia komunikacyjne gminy zapewnia droga wojewódzka nr 367, relacji: Jelenia Góra – Kamienna Góra – Wałbrzych, stanowiąca główną oś komunikacyjną gminy na kierunku wschód-zachód i mająca podstawowe znaczenie dla powiązań komunikacyjnych w skali lokalnej i regionalnej. Na osi północ-południe powiązania komunikacyjne gminy umożliwia droga powiatowa relacji: Jaczków – Grzędy. Przez obszar gminy przebiega także linia kolejowa nr 274, relacji: Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra – Zgorzelec, z przystankiem w Witkowie. Położenie w strefie przygranicznej zapewnia gminie obsługę lotnisk cywilnych zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego i Republiki Czeskiej. W promieniu zasięgu około 110 km i maksymalnym czasie dojazdu do 2 h znajdują się dwa międzynarodowe porty lotnicze: Wrocław-Strachowice oraz Airport-Pardubice.

SCHEMAT 1. Położenie gminy na tle Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego [2018].

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wikipedia.org.

Gmina Czarny Bór w swoich granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 6 640 ha, co stanowi 15,4% powiatu wałbrzyskiego. Strukturę osadniczą tworzy Czarny Bór – największa miejscowość na obszarze gminy będąca ośrodkiem administracji i usług (2 105 mieszkańców) oraz 5 miejscowości: Witków (989 osób), Borówno (528 osób), Grzędy (525 osób), Jaczków (464 osób) oraz Grzędy Górne (177 osób). W 2019 roku gminę zamieszkiwało ogółem 4 842 osoby, w tym 4 788 zameldowanych na pobyt stały i urodziło się 56 dzieci.

Tabela 1. Liczba ludności wg stanu na 31.12.2019.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały [os.]	Liczba ludności zameldowanych na pobyt czasowy [os.]	Liczba urodzonych dzieci [os.]
1.	Borówno	528	2	5
2.	Czarny Bór	2105	40	27
3.	Grzędy	525	5	9
4.	Grzędy Górne	177	0	3
5.	Jaczków	464	7	5
6.	Witków	989	14	7

Gmina laureatem nagród i wyróżnień:

W 2019 roku Gmina Czarny Bór otrzymała następujące wyróżnienia:

CZARNY BÓR 24. miejsce z 1.548 gmin wiejskich w Polsce

→ W Rankingu Samorządów, oceniającym kształtowanie zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach trwałości: ekonomicznej, środowiskowej i społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania, Gmina Czarny Bór znalazła się w czołówce ogólnopolskiego rankingu. Zajęła wysokie 24. miejsce wśród 1.548 gmin wiejskich.

Pozycja w rankingu	Nazwa gminy	Województwo	Punktacja w kategorii: Trwałość ekonomiczno-finansowa	Punktacja w kategorii: Trwałość społeczne	Punktacja w kategorii: Trwałość środowiskowa	Punktacja w kategorii: Jakość zarządzania i współpraca	Punktacja łączna
24	Czarny Bór	dolnośląskie	6.67	9.94	1.43	5	23.04

→ **III. miejsce** w Plebiscycie Gospodarczym Muflony edycja 2018, kategoria: Hit Aglomeracji Wałbrzyskiej za wieżę widokową na Trójkarbie,

→ **III. miejsce Sołectwa Czarny Bór** w konkursie na Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy podczas Dożynek Wojewódzko-Diecezjalnych w Niemcy.

1.1. WÓJT GMINY

Wójt Gminy stanowi organ wykonawczy Rady Gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały Rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określanie sposobu wykonywania uchwał. Wójt Gminy nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone im referaty Urzędu Gminy i pośrednio podporządkowane gminne jednostki organizacyjne oraz wydzielone stanowiska. Strukturę organizacyjną umożliwiającą Wójtowi wypełnianie swoich zadań na terenie gminy Czarny Bór stanowią: Urząd Gminy i jednostki organizacyjne gminy¹. W 2019 roku w skład kierownictwa Urzędu Gminy Czarny Bór wchodziło 4 członków:

- Wójt Gminy – Adam Górecki,
- Zastępca Wójta Gminy – Dorota Skibska,
- Sekretarz Gminy – Tomasz Gromala,
- Skarbnik Gminy – Paweł Twardowski.

Wójt Gminy Czarny Bór Adam Górecki pełni swoją funkcję od trzech kadencji. W wyborach w 2018 roku otrzymał poparcie na poziomie 74,23%. Do rady gminy komitet wyborczy Wójta wprowadził 15 radnych.

W 2019 roku Wójt Gminy wykonał:

- **79 uchwał Rady Gminy** – rejestr uchwał dostępny jest w Załączniku 1. Raportu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór w zakładce 'Akty normatywne' pod linkiem: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/2784>,

¹ Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze, Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

wydał:

- **147 zarządzeń** – rejestr zarządzeń dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór w zakładce 'Akty normatywne' pod linkiem: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/2780>,
- **14 obwieszczeń** – rejestr obwieszczeń dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór w zakładce 'Informacje' pod linkiem: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/menu/58>,
- **28 ogłoszeń** – rejestr ogłoszeń dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór w zakładce 'Obwieszczenia Wójta Gminy' pod linkiem: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/menu/24>.

Istotne działania Wójta Gminy Czarny Bór w 2019 roku

W 2019 udało się zrealizować wiele przedsięwzięć:

1. budowa remizy strażackiej w Witkowie (otwarcie – październik 2019) - poprzednia siedziba ucierpiała w wyniku Orkanu Grzegorz w 2017 roku, całkowity koszt zadania: blisko 700.000,00 zł
2. budowa świetlicy wiejskiej w Grzędach – wartość zadania blisko 2,0 mln zł, dodatkowo: montaż ogniw fotowoltaicznych (wartość całkowita około 140.000,00 zł przy dofinansowaniu z PROW 2014-2020 na poziomie ok. 90.000,00 zł)
3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – całkowity koszt zadania: ponad 560.000,00 zł, dofinansowanie z PROW na lata 2014-2020 w kwocie ponad 60% kosztów kwalifikowalnych
4. Remont dróg gminnych, w tym ul. Jarzębinowej, całkowity koszt zadania blisko 100.000,00 zł, dofinansowanie w kwocie ponad 25.000,00 zł z budżetu Województwa Dolnośląskiego
5. Szeroka skala wieloletnich działań proekologicznych, po zamontowaniu ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła, montażu lamp solarnych w 2019 wykonano:
 - zakup 65 budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy, trzmieli i pszczoły murarki
 - poprawa drzewostanu poprzez nasadzenia ponad 6.000 sztuk w gminnych lasach i wokół stadionu sportowego w Czarnym Borze
 - udział Gminy w Programie „Gmina Przyjazna Pszczołom”
6. Usuwanie azbestu – całkowita wartość zadania wyniosła ponad 13.000,00 zł, dofinansowanie z WFOŚiGW we Wrocławiu blisko 9.000,00 zł – w 2019 roku w gminie z 13 lokalizacji usunięto wyroby zawierające azbest o masie 19,658 Mg (blisko 20 ton)
7. Gminna ochrona zabytków – Kaplica Św. Anny w Witkowie – dofinansowanie z budżetu Gminy na remont sklepienia w kwocie 50.000,00 zł
8. Udział Gminy w projekcie ABC obsługi inwestora realizowanym przez DAWG na lata 2019-2021, mający na celu przygotowanie oferty gminnych terenów inwestycyjnych

1.2. RADA GMINY

Rada Gminy stanowi organ stanowiący i kontrolny na terenie Gminy Czarny Bór. W ramach swoich kompetencji podejmuje ona uchwały charakterze prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną i tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

W 2019 roku Rada Gminy Czarny Bór obradowała na 17 sesjach i podjęła 79 uchwał. Przy Radzie Gminy funkcjonowało 6 komisji, które odbyły 25 posiedzeń: Komisja Rewizyjna (5), Komisja Skarg, Wniosków i Petycji (1), Komisja Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy (5), Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia (4), Komisja Spraw Społecznych, Rolnictwa i Ochrony Środowiska (7), Komisje Doraźne (2), wspólne posiedzenia Komisji Stałych (2).

Skład **Rady Gminy** kadencji 2018-2023:

1. Marzena Łatka - Przewodnicząca Rady Gminy
2. Krystyna Stawiarska - Wiceprzewodnicząca Rady Gminy
3. Katarzyna Ladenberger - Radna Gminy
4. Stanisław Pogwizd - Radny Gminy
5. Stanisław Stąpor - Radny Gminy
6. Andrzej Florian - Radny Gminy
7. Monika Romanik - Radna Gminy
8. Wiesława Wilk - Radna Gminy
9. Tomasz Kosek - Radny Gminy
10. Barbara Osiadły - Radna Gminy
11. Mariusz Truszczyński - Radny Gminy
12. Artur Mazurek - Radny Gminy
13. Waldemar Poręba - Radny Gminy
14. Krzysztof Kaczanowski - Radny Gminy
15. Dorota Kaziuk - Radna Gminy

15 Radnych

17 sesji Rady Gminy

79 uchwał Rady Gminy

6 Komisji Rady Gminy

25 posiedzeń Komisji

Komisje Rady Gminy 2018-2023:

→ Komisja Rewizyjna: - Monika Romanik - Przewodnicząca Komisji - Mariusz Truszczyński - Zastępca Przewodniczącej Komisji - Wiesława Wilk - Członek Komisji - Dorota Kaziuk - Członek Komisji - Stanisław Stąpor - Członek Komisji	→ Komisja Skarg, Wniosków i Petycji: - Stanisław Pogwizd - Przewodniczący Komisji - Andrzej Florian - Zastępca Przewodniczącego Komisji - Artur Mazurek - Członek Komisji - Barbara Osiadły - Członek Komisji - Stanisław Stąpor - Członek komisji
→ Komisja Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy: - Waldemar Poręba - Przewodniczący Komisji - Tomasz Kosek - Zastępca Przewodniczącego Komisji - Krzysztof Kaczanowski - Członek Komisji - Artur Mazurek - Członek Komisji - Krystyna Stawiarska - Członek Komisji	→ Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia: - Wiesława Wilk - Przewodnicząca Komisji - Dorota Kaziuk - Zastępca Przewodniczącej Komisji - Andrzej Florian - Członek Komisji - Katarzyna Ladenberger - Członek Komisji - Mariusz Truszczyński - Członek Komisji - Monika Romanik - Członek Komisji - Waldemar Poręba - Członek Komisji
→ Komisja Spraw Społecznych, Rolnictwa i Ochrony Środowiska: - Tomasz Kosek - Przewodniczący Komisji - Katarzyna Ladenberger - Zastępca Przewodniczącego Komisji - Barbara Osiadły - Członek Komisji - Krzysztof Kaczanowski - Członek Komisji - Stanisław Pogwizd - Członek Komisji	→ Komisje Doraźne (Komisja do zmian Statutu Gminy Czarny Bór)

1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

W 2019 roku na terenie Gminy Czarny Bór obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY	
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2012-2020	Uchwała Nr XII/57/2011 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 22 grudnia 2011 r.
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	Uchwała Nr XI/60/2015 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 24 września 2015 r.
	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	Uchwała Nr XLVI/230/2014 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 7 listopada 2014 r.
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku	Uchwała Nr VII/36/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 marca 2019 r.
KULTURA	Gminna Ewidencja Zabytków	Zarządzenie Wójta Gminy Czarny Bór 74/2018 z dnia 7 czerwca 2018 r.
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2019 rok	Uchwała Nr III/16/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 20 grudnia 2018 r.
POMOC SPOŁECZNA	Gminny program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021	Uchwała Nr IV/24/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 4 stycznia 2019 r.
	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	Uchwała Nr VII/35/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 marca 2019 r.
	Wieloletni program osłony Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	Uchwała Nr VI/33/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 lutego 2019 r.
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	Uchwała Nr X/51/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 maja 2019 r.
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór	Uchwała Nr XIII/68/2019 i XIII/69/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 27 sierpnia 2019 r.
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Program Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019	Uchwała Nr II/11/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 26 listopada 2018 r.
	Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.	Uchwała Nr LI/263/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 sierpnia 2018 r.
	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Uchwała Nr III/12/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 20 grudnia 2018 r.
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czarny Bór	Uchwała Nr III/23/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 20 grudnia 2018 r.

→ **Strategia rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2012-2020**

Zgodnie z przyjętą do realizacji w 2011 roku **Strategią rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2012-2020**, misją Gminy Czarny Bór jest tworzenie przyjaznej przestrzeni życiowej z doskonałą i dobrze zarządzaną infrastrukturą społeczną, techniczną i gospodarczą w oparciu o energię mieszkańców oraz zasoby lokalne. W toku wdrażania strategii realizowane są działania i inwestycje mające na celu rozwój w obszarach turystyki i ekologii, kultury i sportu, infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej. Działania i inwestycje zrealizowane w 2019 roku w ramach wdrażania Strategii rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2012-2020 zawiera tabela poniżej. Realizacja poszczególnych branżowych programów, planów i uchwał wskazana została w poszczególnych rozdziałach dokumentu raportu.

Tabela 2. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2012-2020 w 2019 roku.

Obszar / Cele operacyjne	Realizacja 2019
TURYSTYKA I EKOLOGIA	
1. Pomoc w rozwoju agroturystyki poprzez umożliwienie prowadzenia szkoleń i pozyskiwania środków na prowadzenie działalności agroturystycznej i ekoturystycznej	→ publikacja oferty gospodarstw agroturystycznych na stronie internetowej gminy → organizacja imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym przyciągających turystów → promocja gminy
2. Przygotowania terenu i ulg podatkowych dla inwestorów chcących uruchomić działalność hotelarską i gastronomiczną	→ zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
3. Modernizacja istniejących i tworzenie nowych szlaków pod narciarstwo biegowe	→ zrealizowano, budowa integralnego systemu naśnieżania rekreacyjnych tras narciarskich
4. Modernizacja istniejących i tworzenie nowych szlaków rowerowych i pieszych	→ zrealizowana wcześniej, Ekomuzeum wokół Trójgarbu (szlak pieszy)
5. Stworzenie szlaków konnych	→ inwestycja niezrealizowana
6. Budowa punktów widokowych	→ zrealizowana wcześniej, budowa wieży widokowej na Trójgarbie (2018)
7. Modernizacja i uruchomienie zalewu w Grzędach wraz z niezbędną infrastrukturą	→ inwestycja niezrealizowana
8. Budowa miejsc parkingowych przy infrastrukturze turystycznej	→ w trakcie realizacji przebudowa ulic Sportowej i Skalników w Czarnym Borze obejmująca budowę stanowisk parkingowych
9. Remont baszty zamkowej w Czarnym Borze	→ planowany na następny okres programowy na lata 2021-2027
10. Szkolenia i akcje informacyjne dot. ekologii wśród mieszkańców gminy	→ organizacja Akcji Sprzątanie Świata
11. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	→ przygotowania do budowy PSZOK w Czarnym Borze
12. Likwidacja istniejących i zapobieganiu nowych „dzikich wysypisk”	→ prowadzenie kampanii informacyjnych z zakresu ekologii
13. Stworzenia bazy stałych markowych imprez jako atrakcji turystycznej	→ zrealizowano, organizacja imprez kulturalnych (Dolnośląskie Święto Pieroga) oraz sportowo-rekreacyjnych (Mistrzostwa Polski w Biathlonie Letnim, Półmaraton Górski „Z flagą na Trójgarbie”)
14. Prowadzenie stałej i efektywnej kampanii promocyjnej	→ prowadzenie strony internetowej www.czarny-bor.pl oraz fanpage na Facebooku → organizacja imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych o zasięgu regionalnym i krajowym
15. Remont i udostępnienie dla celów turystycznych zabytkowych i sakralnych obiektów: Kapliczka Św. Anny w Witkowie, Kapliczka MB Częstochowskiej w Borównie, „kapliczka” na Lipkach	→ zrealizowano, dotacja na remont Kapliczki Św. Anny w Witkowie
16. Kampania promocyjna	→ zrealizowano (rozdział 3.13)

Obszar / Cele operacyjne	Realizacja 2019
17. Wykorzystanie potencjału „szlaku cysterskiego”	→ w trakcie realizacji
18. Rozwój Góralskiego Centrum Kultury	→ inwestycja niezrealizowana
KULTURA I SPORT	
1. Modernizacja istniejących boisk sportowych i budowa nowych wraz z zapleciami	→ zrealizowana wcześniej
2. Rozbudowa ośrodka sportów biathlonowych w gminie	→ budowa systemu sztucznego naśnieżania
3. Pomoc w poszukiwaniu pozabudżetowych środków wsparcia finansowego na zadania statutowe	→ na bieżąco
4. Promocja klubów na zewnątrz	→ zrealizowano
5. Wsparcie przy organizacji imprez sportowych o charakterze ponadgminnym	→ organizacja ogólnopolskich i regionalnych imprez (Mistrzostwa Polski w Biathlonie Letnim, Półmaraton Górski „Z flagą na Trójgarbie”)
6. Budowa Zespołu Kulturalno Bibliotecznego	→ zrealizowana wcześniej
7. Modernizacja i budowa nowych świetlic wiejskich	→ budowa świetlicy w Grzędach
8. Poszukiwanie nowych alternatywnych form spędzania czasu wolnego wśród dzieci, młodzieży i dorosłych	→ bieżąca działalność B+ CK obejmująca m.in. organizacja warsztatów i zajęć dla dzieci z zakresu teatru, tańca
9. Wspieranie i rozwój lokalnych zespołów ludowych	→ zapewnienie wsparcia dla działalności Zespołów Janicki i Grzędzianki poprzez dofinansowanie projektów, jubileuszy i wyjazdów (m.in. przeglądy i konkursy w regionie)
10. Nawiązanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi świadczącymi usługi w zakresie kultury wyższej	→ utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku (2018) i bieżąca współpraca z wykładowcami wyższych uczelni w ramach realizacji programu
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
1. Budowa obwodnicy Czarnego Boru	→ inwestycja zrealizowana
2. Modernizacja i remont dróg gminnych	→ przebudowa ulic Sportowej i Skalników → przebudowa dróg gminnych
3. Poprawa bezpieczeństwa ruchu - budowa chodników, modernizacja oświetlenia ulicznego	→ przebudowa ulic Sportowej i Skalników (budowa chodnika 300 m, spowalniaczy itd.) → budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej w Borównie (500 m)
4. Rozbudowa kanalizacji, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków	→ zrealizowano, budowa 31 przydomowych oczyszczalni ścieków → budowa 10 przyłączy do sieci wodociągowej i 6 do sieci kanalizacyjnej (WZWiK)
5. Wsparcie budowy przyłączy kanalizacyjnych	→ budowa 6 do sieci kanalizacyjnej (WZWiK)
6. Regulacja cieków wodnych i urządzeń wodnych (rowy, przepusty itp.)	→ czyszczenie rowów i roboty odwodnieniowe
7. Modernizacja infrastruktury mostowej	→ inwestycja zrealizowana, Modernizacja mostów w Czarnym Borze, Witkowie, Grzędach
8. Nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami świadczącymi nowoczesne usługi teleinformatyczne	→ inwestycja zrealizowana
9. Rozwój gospodarki przestrzennej gminy w kierunku utworzenia nowych miejsc pod rozwój terenów gospodarczych i mieszkaniowych	→ zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy → podjęcie uchwały przez Radę Gminy Czarny Bór w sprawie przystąpienia do zmiany mpzp w obrębie Czarny Bór
10. Uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną	→ czyszczenie rowów i roboty odwodnieniowe
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
1. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych poprzez: realizację projektów aktywizujących, tworzenie KISów	→ bieżąca działalność OPS
2. Inkubator NGO's	→ w trakcie realizacji

Obszar / Cele operacyjne	Realizacja 2019
3. Wsparcie istniejących i tworzenie nowych grup wsparcia dla seniorów	→ dofinansowanie projektów realizowanych przez seniorów z budżetu gminy → bieżąca działalność Uniwersytetu III Wiek
4. Wsparcie inicjatyw oddolnych	→ współpraca z organizacjami pozarządowymi → podjęcie uchwały przez Radę Gminy Czarny Bór w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej
5. Stałe doposażanie bazy oświatowej	→ realizacja projektów Nowa szkoła – nowe możliwości oraz Szkoła przyszłości
6. Organizacja imprez, spotkań międzysołeckich	→ organizacja imprez sołeckich (Festyn nad Grzędzkim Potokiem, Festyn Św. Anny, Festyn Sportu w Jaczkowie)
7. Wymiana dobrych praktyk między sołectwami	→ cykliczne spotkania oraz współpraca przy organizacji imprez o zasięgu gminnym i regionalnym
8. Modernizacja istniejących i budowa nowych placów zabaw	→ w trakcie realizacji
9. Budowa skwerów jako miejsc integracji lokalnych	→ zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej poprzez wybudowanie altany w Grzędach Górnych i Witkowie
10. Rozwój monitoringu	→ inwestycja realizowana, montaż instalacji monitorujących
11. Służby kontraktowe	→ niezrealizowana
12. Tworzenie rabat kwiatowych, kwietników	→ inwestycja zrealizowana
13. Konkurs ładna posesja	→ planowana realizacja
14. Iluminacje świąteczne	→ inwestycja zrealizowana, montaż iluminacji świątecznych na słupach ulicznych oraz choinki wolnostojące w sołectwach
15. Akcja sprzątanie świata	→ zrealizowana

2. GOSPODARKA FINANSOWA

2.1. WYKONANIE BUDŻETU

Budżet Gminy Czarny Bór na 2019 rok został przyjęty przez Radę Gminy Uchwałą Nr III/22/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku. Dochody zaplanowano na kwotę 28.666.161,75 zł, a wydatki na kwotę 26.649.587,75 zł. W toku realizacji plan budżetu uległ zmianom, zarówno po stronie dochodów jak i wydatków². Po dokonanych korektach pierwotnie planowane dochody, wg stanu na dzień 31.12.2019 r., uległy zwiększeniu o 4.921.987,16 zł do kwoty 33.588.148,91 zł, a planowane wydatki o 2.394.313,16 zł do kwoty 29.043.900,91 zł. W wyniku dokonanych zmian w planach dochodów i wydatków zwiększeniu uległa kwota planowanej nadwyżki budżetowej, tj. z kwoty 2.016.574,00 zł do kwoty 4.544.248,00 zł.

Dochody

Dochody Gminy Czarny Bór za 2019 rok wykonane zostały na kwotę 32.916.988,50 zł, tj. 98,0% planu, w tym dochody bieżące 24.271.165,47 zł (99,6% planu) i dochody majątkowe 8.645.823,03 zł (93,9% planu).

Tabela 3. Dochody Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2019 [zł]	Wykonanie za 2019 [zł]	%
1.	dochody własne	15.732.118,69	15.092.260,74	95,9
2.	subwencja ogólna	5.569.329,00	5.569.329,00	100,0
3.	dotacje celowe z budżetu państwa	7.341.187,22	7.247.048,09	98,7
4.	udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	4.735.514,00	4.780.310,00	100,9
5.	udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	210.000,00	228.040,67	108,6
RAZEM		33.588.148,91	32.916.988,50	98,0

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Dochody własne zostały osiągnięte w kwocie 15.092.260,74 zł, w tym 3.565.889,46 zł stanowiły wpływy z podatków, 2.728.686,64 zł wpływy z opłat, a 8.144.843,49 zł inne dochody. Realizacja dochodów z tytułu podatków i opłat ukształtowała się na poziomie 98,1%, natomiast opłat lokalnych na poziomie 99,0%. Najistotniejszą wartościowo pozycją dochodów własnych był podatek od nieruchomości, którego wykonanie wyniosło 98,9% oraz opłata eksploatacyjna – 100,0%. Pozycja innych dochodów w porównaniu z latami ubiegłymi opiewa na dużą wartość, ze względu na otrzymane dofinansowanie do projektów realizowanych z zaangażowaniem środków UE, których wartość wyniosła 7.134.755,42 zł. Wpływy z tytułu sprzedaży majątku gminy ukształtowały się na poziomie 42,8% wartości planowanej. W 2019 roku sprzedano: 3 nieruchomości gruntowe o łącznej powierzchni 0,8230 ha za kwotę: 93.398,28 zł oraz jeden lokal mieszkalny za kwotę 30.209 zł. Ponadto dokonano zamiany gruntów z mieszkańcem gminy, o powierzchni 0,0077 ha. Istotną część składową budżetu gminy była również subwencja ogólna, przyznana gminie przez Ministra Finansów.

Tabela 4. Dochody własne Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2019 [zł]	Wykonanie za 2019 [zł]	%
I.	Wpływy z podatków:	3.635.503,00	3.565.889,46	98,1
1.	podatek od nieruchomości	2.821.903,00	2.791.613,57	98,9
2.	podatek rolny	96.100,00	96.707,61	100,6
3.	podatek leśny	90.800,00	79.511,48	87,6
4.	podatek od środków transportowych	474.700,00	443.843,37	93,5
5.	podatek dochodowy od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	6.000,00	5.562,81	92,7

² Skorygowanie pierwotnie ustalonych wielkości budżetowych było wynikiem m.in.: zaktualizowania przez Ministerstwo Finansów kwoty części oświatowej subwencji dla gminy, otrzymania dotacji z Funduszu Dróg Samorządowych, uzyskania dodatkowych środków na zadania z zakresu pomocy społecznej, otrzymania dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wpływu dotacji z budżetu państwa z przeznaczeniem na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego dla producentów rolnych, zmian w rozliczeniach projektów dofinansowanych ze środków UE, w tym otrzymanie refundacji poniesionych wydatków z zakończonych projektów oraz przesunięcie ostatecznych rozliczeń na kolejny rok budżetowy.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2019 [zł]	Wykonanie za 2019 [zł]	%
6.	podatek od spadków i darowizn	7.500,00	7.366,74	98,2
7.	podatek od czynności cywilno-prawnych	138.500,00	141.283,88	102,0
II.	Wpływy z opłat:	2.755.190,00	2.728.686,64	99,0
1.	opłata skarbową	6.600,00	6.581,00	99,7
2.	opłata targowa	300,00	20,00	6,7
3.	opłata eksploatacyjna	1.615.700,00	1.615.770,60	100,0
4.	opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	68.900,00	69.750,47	101,2
5.	opłata za posiadanie psa	300,00	70,00	23,3
6.	opłata produktowa	200,00	260,22	130,1
7.	opłata za gospodarowanie odpadami	710.000,00	694.338,09	97,8
8.	opłata z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	205.000,00	204.325,52	99,7
9.	opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego	11.490,00	11.281,15	98,2
10.	opłata za korzystanie z wyżywienia	106.700,00	104.798,21	98,2
11.	Opłaty różne	20.000,00	14.838,70	74,2
12.	Pozostałe opłaty	10.000,00	6.652,68	66,5
III.	Wpływy z majątku gminy	789.500,00	552.703,12	70,0
1.	dochody ze sprzedaży mienia	340.000,00	137.272,91	40,4
		16.900,00	15.387,83	91,1
2.	wpływy z najmu i dzierżawy	399.400,00	366.657,03	91,8
3.	wpływy z tyt. przekształcenia praw własności	33.200,00	33.385,35	100,6
IV.	5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa	10.004,00	4.996,86	49,9
V.	Wpływy z odsetek	25.049,00	25.145,57	100,4
1.	odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat	13.135,00	13.791,37	105,0
2.	pozostałe odsetki	11.914,00	11.354,20	95,3
VI.	Dotacje z innych jednostek sam. terytorialnego	69.995,60	69.995,60	100,0
1.	Powiat Wałbrzyski - pozimowe i letnie utrzymanie dróg powiatowych na terenie gminy	30.000,00	30.000,00	100,0
2.	Powiat Wałbrzyski - organizacja prac społecznie użytecznych	9.795,60	9.795,60	100,0
3.	Gmina Stare Bogaczowice - IV Półmaraton z Flagą na Trójkarbie	5.000,00	5.000,00	100,0
4.	Województwo Dolnośląskie - droga dojazdowa do gruntów rolnych Witków dz. 189	25.200,00	25.200,00	100,0
VII.	Inne dochody	8.446.877,09	8.144.843,49	96,4
1.	wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	5.911,00	8.772,71	148,4
2.	wpływy z usług	79.546,00	46.906,01	59,0
3.	wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych	11.286,00	14.194,62	125,8
4.	wpływy z tytułu kar i odszkodowań	40.140,00	40.734,13	101,5
5.	otrzymane darowizny	14.688,00	14.688,30	100,0
6.	wpływy z różnych dochodów	30.570,00	25.371,67	83,0
7.	Dotacja z WFOŚiGW - usuwanie azbestu	8.894,00	8.886,02	99,9
8.	Dotacja z Fundacji Agencji Rozwoju Przemysłu	10.500,00	10.500,00	100,0
9.	wpłaty innych gmin w związku z realizacją wychowania przedszkolnego	19.000,00	17.200,78	90,5
10.	dotacja na projekt „Nowa szkoła - Nowe możliwości w Gminie Czarny Bór - środki UE	154.215,19	154.215,19	100,0
11.	dotacja na projekt „Nowa szkoła - Nowe możliwości w Gminie Czarny Bór - środki budżetu państwa	15.082,86	15.082,86	100,0
12.	dotacja na projekt „Szkoła Przyszłości” - środki UE	25.682,22	0,00	0,0
13.	dotacja na projekt „Szkoła Przyszłości” - środki budżetu państwa	1.057,78	0,00	0,0
14.	dotacja na projekt „AKTYWNY CZARNY BÓR” - środki UE	58.437,50	176.237,50	301,6
15.	dotacja na projekt „Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości e-usług publicznych” - środki UE	474.843,88	474.843,88	100,0
16.	dotacja na projekt „Ekomuzeum wokół Trójkarbu - etap II - środki UE	1.127.000,00	1.127.000,00	100,0
17.	dotacja na projekt „Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Czarny Bór - środki UE	2.601.269,30	2.259.944,83	86,9
18.	dotacja na projekt „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” - środki UE	14.793,00	14.793,00	100,0
19.	dotacja na projekt Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Gminie Czarny Bór - środki UE (rozliczenie końcowe planowane jest na 2020 rok)	0,00	0,00	0,0
20.	dotacja na projekt „Wyposażenie świetlicy wiejskie Nad Grzędzkim Potokiem”, - środki UE (rozliczenie końcowe planowane jest na 2020 rok)	0,00	0,00	0,0
21.	dotacja na projekt „Wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej należących do Powiatu Wałbrzyskiego i Gmin: Czarny Bór, Walim i Czarny Bór” - środki UE	354.231,72	354.231,72	100,0
22.	dotacja na projekt „Przebudowa ul. XXX-Lecia PRL i ul. Wesołej” - środki UE	2.442.091,00	2.442.091,00	100,0
23.	Wpłaty wkładu własnego mieszkańców do projektu „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” - środki UE	133.546,00	116.315,44	87,1
24.	Fundusz Dróg Samorządowych - dotacja na współfinansowanie zadania Przebudowa ul. Skalników i ul. Sportowej w Czarnym Borze	822.833,83	822.833,83	100,0

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Należności

Ogółem należności z tytułu dochodów budżetowych gminy Czarny Bór na koniec 2019 roku wyniosły 1.863.854,49 zł, z czego: należności wymagalne opiewały na kwotę: 1.677.580,62 zł. Najistotniejszą pozycją należności w 2019 roku były wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego. Szczegółowe informacje dot. należności oraz prowadzonych czynności windykacyjnych dostępne są w Informacji o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok.

Tabela 5. Należności wymagalne Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota [zł]	% należności wymagalnych
1.	podatek dochodowy od osób fizycznych	751,00	0,0
2.	opłata roczna za użytkowanie wieczyste	1.148,32	0,1
3.	dochody z majątku gminy (czynsz dzierżawny, najem lokali)	313.813,75	18,7
4.	dochody ze świadczenia usług (sprzedaż wody, odbiór ścieków, pozostałe)	230.746,67	13,8
5.	dochody z tytułu sprzedaży mienia gminy	26.971,55	1,6
6.	podatek od nieruchomości	194.426,68	11,6
7.	podatek rolny	6.463,68	0,4
8.	podatek leśny	29,70	0,0
9.	podatek od środków transportowych	22.736,44	1,4
10.	podatek opłacany w formie karty podatkowej	9.014,68	0,5
11.	opłata za gospodarowanie odpadami	98.694,31	5,9
12.	pozostałe opłaty (planistyczna, adiacencka)	1.926,05	0,1
13.	podatek od czynności cywilno-prawnych	542,12	0,0
14.	pozostałe opłaty (pobyt w przedszkolu i wyżywienie)	2.549,50	0,1
15.	należne gminie wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego	727.592,90	43,4
16.	pozostałe	40.173,27	2,4
RAZEM		1.677.580,62	100,0

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Przychody i rozchody

Do planu przychodów 2019 roku wprowadzono w I półroczu kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, z 2018 roku w wysokości 154.900 zł, których kwota wykonana na koniec półrocza 2019 roku wyniosła 154.905,54 (100% wielkości planowanej). W ramach przychodów na 2019 rok zaplanowano również kwotę środków finansowych z kredytów i pożyczek w wysokości 3.220.000 zł, którą zrealizowano do wysokości 3.184.174,43 zł, tj. 98,9%. Rozchody budżetu Gminy w 2019 roku wyniosły 7.904.147,02 zł (99,8 % planu), kwota ta obejmuje wartość dokonanych spłat kredytów, zgodnie z poniższym zestawieniem:

Tabela 6. Rozchody z budżetu Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość dokonanych spłat w 2019 [zł]
1.	kredyt długoterminowy w BGŻ BNP Paribas S.A. z 2016 roku w kwocie 1.100.000 zł	310.000,00
2.	kredyt długoterminowy w BGK z 2018 roku w kwocie 5.000.000 zł	1.905.000,00
3.	kredyt długoterminowy w BS w Kamiennej Górze z 2018 roku w kwocie 3.900.000 zł	3.900.000,00
4.	pożyczka na wyprzedzające finansowanie zadania <i>Przebudowa ul. XXX-lecia PRL i ul. Wesołej w Czarnym Borze</i> , zaciągnięta w Banku Gospodarstwa Krajowego	1.789.147,02
OGÓŁEM:		7.904.147,02

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Wydatki

Plan wydatków budżetu Gminy Czarny Bór zrealizowano do wysokości 27.350.947,24 zł, tj. 94,2% planu. W ramach działalności bieżącej wydatkowano 20.394.574,88 zł, tj. 94,0% planu, natomiast wydatki majątkowe wykonano w kwocie 6.956.372,36 zł, tj. 94,8%. W ramach wydatków bieżących w 2019 roku sfinansowano: wynagrodzenia i składki od nich naliczane (28,2% ogółu wydatków budżetu gminy),

świadczenia na rzecz osób fizycznych (23,3%), wydatki związane z realizacją zadań statutowych gminy i jej jednostek organizacyjnych (17,2%), dotacje na zadania bieżące (4,2%), realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych (0,9%), wydatki związane z obsługą długu (0,8%). W ramach wydatków majątkowych sfinansowano realizację zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 6.956.372,36 zł, co stanowiło 25,4% ogółu wydatków.

Tabela 7. Wydatki z budżetu Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).

Lp.	Wyszczególnienie	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	% wykonania
1.	Rolnictwo i łowiectwo	125 530,06	124 461,83	99,1
2.	Leśnictwo	20 000,00	17 879,50	89,4
3.	Transport i łączność	2 186 466,26	2 066 127,83	94,5
4.	Turystyka	4 000,00	650,98	16,3
5.	Gospodarka mieszkaniowa	1 658 600,00	1 531 207,44	92,3
6.	Działalność usługowa	177 423,00	99 529,78	56,1
7.	Administracja publiczna	2 747 018,35	2 461 025,48	89,6
8.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	50 635,00	46 090,46	91,0
9.	Obrona narodowa	514,00	512,95	99,8
10.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	938 882,84	905 505,33	96,4
11.	Obsługa długu publicznego	270 396,00	211 246,48	78,1
12.	Różne rozliczenia	150 000,00	0,00	0,0
13.	Oświata i wychowanie	7 074 637,42	6 914 270,19	97,7
14.	Ochrona zdrowia	69 600,00	56 300,08	80,9
15.	Pomoc społeczna	1 076 255,70	1 036 872,52	96,3
16.	Edukacyjna opieka wychowawcza	93 449,00	93 428,82	100,0
17.	Rodzina	5 776 766,00	5 660 080,58	98,0
18.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 769 966,99	2 524 150,03	91,1
19.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 097 000,00	3 091 259,17	99,8
20.	Kultura fizyczna	756 760,29	510 347,79	67,4
OGÓŁEM		29 043 900,91	27 350 947,24	94,2

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Na realizację 30 zadań inwestycyjnych wydatkowano kwotę 6.956.372,36 zł, tj. 94,8% planu. 2019 rok, był kolejnym okresem w historii Gminy Czarny Bór z wysokim poziomem wydatków inwestycyjnych, które udało się zrealizować dzięki zarówno uzyskaniu dofinansowania ze środków z budżetu Unii Europejskiej jak i zaciągniętym zobowiązaniom finansowym, które Gmina w najbliższych latach zamierza stopniowo spłacać i tym samym zmniejszać poziom zadłużenia.

Tabela 8. Wykaz zadań inwestycyjnych zrealizowanych w 2019 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Plan wydatków na 2019 [zł]	Wykonanie na dzień 31.12.2019 [zł]	Źródło finansowania / kwota dofinansowania w 2019 [zł]
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ		1.752.966,26	1.689.502,49	---
1.	ROBOTA ODBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 189 W WITKOWIE	23.425,00	18.477,28	Środki własne UMWD - 0 zł
2.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. 347, 329 W GRZĘDACH	441.000,00	440.431,34	Środki własne
3.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	32.156,26	14.145,00	Środki własne
4.	PRZEBUDOWA UL. ZAMKOWEJ W CZARNYM BORZE	10.000,00	272,50	Środki własne
5.	UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W BORÓWNO	35.385,00	35.000,00	FS Borówno: 25.384,21 Środki własne
6.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367	1.000,00	606,14	Środki własne
7.	PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 62/1 W CZARNYM BORZE	110.000,00	105.906,20	Środki własne UMWD -25.200 zł
8.		1.100.000,00	1.074.664,03	Środki własne

Lp.	Nazwa zadania	Plan wydatków na 2019 [zł]	Wykonanie na dzień 31.12.2019 [zł]	Źródło finansowania / kwota dofinansowania w 2019 [zł]
	PRZEBUDOWA ULIC SPORTOWEJ I SKALNIKÓW W CZARNYM BORZE			FDS - 822.833,83 zł
	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	1.301.000,00	1.250.650,68	---
9.	ADAPTACJA BUDYNKU JACZKÓW 22 NA CELE MIESZKANIOWE	1.000,00	922,50	Środki własne
10.	BUDOWA BUDYNKU KOMUNALNEGO PRZY UL. WESOŁEJ W CZARNYM BORZE	1.300.000,00	1.249.728,18	Środki własne Bank Gospodarstwa Krajowego
	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	44.423,00	44.000,00	---
11.	DOKOŃCZENIE WYMIANY OGRODZENIA NA CMENTARZU W CZARNYM BORZE	44.423,00	44.000,00	FS Czarny Bór: 44.000,00 Środki własne
	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	34.803,00	31.456,80	---
12.	ROZBUDOWA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO W CZARNYM BORZE	15.000,00	12.373,80	Środki własne
13.	ZAKUP CHOINKI	19.803,00	19.803,00	Środki własne
	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	791.375,97	785.771,44	---
14.	DOFINANSOWANIE ZAKUPU POLICYJNEGO RADIOWOZU	15.000,00	15.000,00	Środki własne
15.	BUDOWA REMIZY STRAŻACKIEJ W WITKOWIE	745.000,00	739.395,47	Środki własne
16.	DOPOSAŻENIE OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ W GRZĘDACH	20.041,13	20.041,13	FS Grzędy: 20.041,13
17.	DOTACJA NA DOFINANSOWANIE WKŁADÓW WŁASNYCH ORGANIZACJI REALIZUJĄCYCH PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH	11.334,84	11.334,84	Środki własne
	OŚWIATA I WYCHOWANIE	16.800,00	16.747,91	---
18.	WYKONANIE SYSTEMU ODDYMIANIA W BUDYNKU PRZEDSZKOLA W CZARNYM BORZE	16.800,00	16.747,91	Środki własne GZSZP
	RODZINA	40.000,00	2.350,00	---
19.	BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE	40.000,00	2.350,00	Środki własne GZSZP
	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	691.799,99	652.548,85	---
20.	BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENIE GMINY CZARNY BÓR	609.300,00	601.179,98	UE - PROW Zawarto umowę na dofinansowanie w kwocie: 316.282 zł Środki własne
21.	BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	30.000,00	368,88	Środki własne
22.	WYKORZYSTANIE OZE W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	7.500,00	6.000,00	Środki własne
23.	ZAKUP SAMOCHODU DOSTAWCZEGO	44.999,99	44.999,99	Środki własne
	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	2.221.000,00	2.215.263,69	---
24.	BUDOWA ŚWIETLICY W GRZĘDACH	2.023.000,00	2.022.422,56	Środki własne
25.	WYPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ "NAD GRZĘDZKIM POTOKIEM"	198.000,00	192.841,13	UE - PROW - 0,00 zł Środki własne
	KULTURA FIZYCZNA I SPORT	442.182,78	267.360,50	---
26.	SKI-ARENA CZARNY BÓR - PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ WRAZ Z URUCHOMIENIEM TRAS NARCIARSKICH I NARTOROLKOWYCH W CZARNYM BORZE	14.760,00	14.760,00	Środki własne
27.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	22.000,00	20.049,00	Środki własne FS Grzędy Górne: 16.614,12
28.	ROZBUDOWA OGÓLNO-DOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ W GMINIE CZARNY BÓR	360.000,00	187.759,50	UE - PROW 0,00 zł Środki własne
29.	DOTACJA NA DOFINANSOWANIE WKŁADÓW WŁASNYCH ORGANIZACJI REALIZUJĄCYCH PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH	24.000,00	23.500,00	Środki własne

Lp.	Nazwa zadania	Plan wydatków na 2019 [zł]	Wykonanie na dzień 31.12.2019 [zł]	Źródło finansowania / kwota dofinansowania w 2019 [zł]
30.	ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ MAŁEJ INFRASTRUKTURY NA TERENIE SOŁECTWA WITKÓW	21.422,78	21.292,00	Środki własne FS Witków: 21.292,00
		7.336.351,00	6.956.372,36	

UMWD - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, FDS - Fundusz Dróg Samorządowych, PW - Powiat Wałbrzyski

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Zobowiązania

Na dzień 31.12.2019 r. zobowiązania bieżące (krótkoterminowe) gminy wynosiły 778.693,83 zł. Na dzień 31.12.2019 r. nie wystąpiły wymagalne zobowiązania krótkoterminowe. Łączne zobowiązania długoterminowe Gminy, z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, na koniec 2019 r. wyniosły 6.279.174,43 zł, z tego:

Tabela 9. Zobowiązania długoterminowe Gminy czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).

Lp.	Rodzaj kredytu	Bank udzielający	Rok zaciągnięcia	Kwota kredytu/ pożyczki [zł]	Kwota pozostała do spłaty na koniec 2019 [zł]
1.	Kredyt długoterminowy	BGŻ BNP Paribas	2016	1.100.000,00	0,00
2.	Kredyt długoterminowy	Bank Gospodarstwa Krajowego	2018	5.000.000,00	3.095.000,00
3.	Kredyt długoterminowy	Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze	2018	3.900.000,00	0,00
4.	Kredyt długoterminowy	Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze	2019	3.000.000,00	3.000.000,00
5.	Pożyczka na wyprzedzające finansowanie inw.: <i>Przebudowa ul. XXX-Lecia PRL i ul. Wesołej</i>	Bank Gospodarstwa Krajowego	2017-2018	2.452.228,00	0,00
6.	Pożyczka na wyprzedzające finansowanie inw.: <i>Wyposażenie świetlicy w Grzedach</i>	Bank Gospodarstwa Krajowego	2019	296.000,00	93.406,24
7.	Pożyczka na wyprzedzające finansowanie inw.: <i>Rozbudowa infrastruktury sportowej...</i>	Bank Gospodarstwa Krajowego	2019	201.000,00	90.768,19

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Wynik budżetu

Planowany wynik budżetu na koniec 2019 roku stanowił nadwyżkę budżetową w kwocie 4.544.248,00 zł. Ostateczne wykonanie dochodów i wydatków budżetowych za 2019 roku dało nadwyżkę budżetową w wysokości 5.566.041,26 zł. Saldo operacyjne budżetu, o którym mowa art. 242 ustawy o finansach publicznych (dochody bieżące – wydatki bieżące) osiągnęło wartość dodatnią i wyniosło 3.876.590,59 zł.

Stan zadłużenia

Stan zadłużenia Gminy na początek 2019 roku wynosił 10.999.147,02 zł. Po wykonanych zwiększeniach w kwocie 3.184.174,43 zł oraz zmniejszeniach w kwocie 7.904.147,02 zł, jego stan na dzień 31.12.2019 roku wyniósł 6.279.174,43 zł. Efektywne zarządzanie poziomem zadłużenia umożliwia zapewnienie finansowania realizowanych inwestycji, przy relatywnie niskim zaangażowaniu środków przeznaczonych na obsługę długu, co nie zagraża płynności finansowej Gminy.

2.2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY

Fundusz sołecki stanowi odpowiednik Budżetu Obywatelskiego w miastach. Cel wydatkowania środków określany jest przez mieszkańców podczas zebrań wiejskich w drodze uchwały. W 2019 roku we wszystkich sołectwach Gminy Czarny Bór odbył się cykl zebrań wiejskich. Na wrześniowych spotkaniach mieszkańcy gminy zdecydowali jak chcą rozdysonować środki przyznane przez Gminę i wyliczone według algorytmu. Kwoty w ramach funduszu sołeckiego w poszczególnych miejscowościach wahały się od ponad 17.000,00 zł

w Grzędach Górnych do ponad 45.000,00 zł w Witkowie i Czarnym Borze. Decyzją mieszkańców zostało sfinansowane m.in. zagospodarowanie placów użyteczności publicznej, doposażenie jednostek OSP, doposażenie sołectw w sprzęt niezbędny do utrzymania porządku, poszerzenie oferty urządzeniowej placów zabaw i obiektów sportowych.

- Sołectwo Czarny Bór - dokończenie budowy ogrodzenia przy cmentarzu

- Sołectwo Borówno - utwardzenie placu użyteczności publicznej oraz poprawa bezpieczeństwa poprzez montaż progów zwalniających i luster

- Sołectwo Grzędy - zagospodarowanie terenu i mała architektura oraz doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej

- Sołectwo Jaczków - zakup kontenera magazynowego oraz lamp oświetleniowych, doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej

- Sołectwo Witków - zakup traktorka kosiarki, zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej oraz doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej

- Sołectwo Grzędy Górne - zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej poprzez wybudowanie altany

Tabela 10. Wykonanie funduszu sołectkiego wg sołectw w 2019 roku.

Lp.	Sołectwo	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku sołectwa	Plan na 2019 [zł]	Wykonanie na dzień 31.12.2019 [zł]
1.	Borówno	OGÓŁEM	32.384,21	32.384,21
		1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym progi zwalniające i lustra drogowe	7.000,00	7.000,00
		2. Utwardzenie placu użyteczności publicznej	25.384,21	25.384,21
2.	Czarny Bór	OGÓŁEM	44.422,78	44.000,00
		1. Dokończenie wymiany ogrodzenia na cmentarzu w Czarnym Borze	44.422,78	44.000,00
3.	Grzędy	OGÓŁEM	32.650,74	32.431,13
		1. Zagospodarowanie terenu i mała infrastruktura	10.000,00	9.990,00
		2. Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Grzędach	20.041,13	20.041,13
			2.609,61	2.600,00
4.	Grzędy Górne	OGÓŁEM	16.614,12	16.614,12

	1. Zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej poprzez wybudowanie altany w Grzędach Górnych (obok boiska sportowego)	16.614,12	16.614,12
5. Jaczków	OGÓŁEM	29.896,53	28.043,40
	1. Zakup kontenera magazynowego	4.500,00	4.500,00
	2. Dofinansowanie imprez i uroczystości	2.513,00	2.499,37
		487,00	486,67
	3. Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaczkowie	8.896,53	8.896,53
	4. Zakup lamp oświetleniowych	10.000,00	8.665,35
	5. Doposażenie placu zabaw w Jaczkowie	500,00	0,00
	6. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	2.000,00	2.000,00
	7. Doposażenie świetlicy	1.000,00	995,48
6. Witków	OGÓŁEM	44.422,78	44.248,43
	1. Zakup toalety przenośnej typu TOI TOI i traktora-kosiarki	12.640,00	12.616,00
		360,00	359,60
	2. Zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej oraz małej architektury na terenie sołectwa Witków	21.422,78	21.292,00
	3. Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej	7.469,00	7.449,83
		2.531,00	2.531,00
RAZEM		200.391,16	197.921,29

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

Tabela 11. Wykonanie funduszu sołectkiego wg działów klasyfikacji budżetowej w 2019 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie [zł]
1.	Transport i łączność	34 384,21
2.	Działalność usługowa	44 000,00
3.	Administracja publiczna	2 986,04
4.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	41 518,49
5.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 665,35
6.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	995,48
7.	Kultura fizyczna	65 371,72
OGÓŁEM:		197 921,29

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

2.3. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Zgodnie z zapisami art. 229 ustawy o finansach publicznych wartości przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej i budżecie są zgodne w zakresie wyniku i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego. Przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czarny Bór wartości w poszczególnych kategoriach były prognozowane, w sposób racjonalny z zachowaniem zasady ostrożności. Trudność w szacowaniu wartości przyjmowanych w WPF sprawiają ciągłe zmiany przepisów prawa, niejednokrotnie znacznie wpływające na prognozowane wartości, tak po stronie dochodów jak i wydatków budżetowych. Na to jednak samorząd gminy nie ma bezpośredniego wpływu. Pomimo trudności, w okresie objętym prognozą zachowane są wszelkie uregulowania wynikające z zapisów ustawy o finansach publicznych, a odpowiedni margines bezpieczeństwa w przyjętych założeniach pozwalał w 2019 r. na bezpieczne prowadzenie polityki finansowej gminy.

2.4. STAN MIENIA

Gmina Czarny Bór wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku dysponowała: 514,3736 ha gruntów rolnych, budowlanych, rekreacyjnych i innych, 71 budynkami, w tym 51 budynkami mieszkalnymi, 1 oczyszczalnią ścieków, 6 obiektami sportowymi i 1 halą sportową oraz 40,8 km dróg gminnych. W użytkowaniu wieczystym znajdowało się 65,0 ha gruntów, w tym: 0,1 ha w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i 64,9 ha w użytkowaniu wieczystym Mineral Polska Sp. z o.o. w Czarnym Borze oraz Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji.

W ciągu 2019 roku nastąpiły zmiany w stanie mienia gminnego poprzez:

- zmniejszenie o 0,8307 ha gruntów, w tym:
- 0,0077 ha gruntów położonych w obrębie Jaczków, które przeszły na rzecz osoby fizycznej w wyniku zamiany z gminą Czarny Bór;
 - 0,5745 ha gruntów położonych w obrębie Grzędy Górne, które przeszły na rzecz osoby fizycznej na podstawie Decyzji Starosty Wałbrzyskiego;
 - 0,0888 ha grunt położony w obrębie Grzędy Górne - sprzedaż w drodze przetargu;
 - 0,1597 ha grunt położony w obrębie Borówno, sprzedaż w drodze przetargu;
 - 0,0032 ha grunt położony w obrębie Jaczków, sprzedaż w drodze przetargu.
- zwiększenie o 0,0077 ha gruntu, w tym:
- 0,0077 ha grunt położony w obrębie Jaczków, które przeszedł na rzecz gminy Czarny Bór w wyniku zamiany z osobą fizyczną.

Tabela 12. Informacja o stanie mienia komunalnego na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na :		Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	w bezpośrednim zarządzie	Sposób zagospodarowania				
		31.12. 2018	31.12. 2019			w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	inne formy	
1.	Grunty ogółem (ha), w tym :	515,2	514,4	- 0,8	201,4	18,0	230,0	65,0	-	
	- rolne	244	243,4	- 0,6	15,9	-	228,1	-	-	
	- działki budowlane	37,2	37	- 0,2	34,4	-	1,9	0,1	-	
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-	
	- pozostałe	202,9	202,9	-	120	18,0	-	64,9	-	
	- lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-	
2.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.	Budynki (ogółem)	71	71	-	18	13	2	-	38	
	- mieszkalne	51	51	-	-	13	-	-	38	
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-	
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-	
	- obiekty służby zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-	
	- pozostałe obiekty użyteczności publicznej	6	6	-	6	-	-	-	-	
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-	
4.	Budowle i urządzenia techniczne									
	- wodociągi (szt.)	0	0	-	-	0	-	-	-	
	--- długość (w km)	0	0	-	-	0	-	-	-	
	- oczyszczalnie ścieków (szt.)	1	1	-	-	-	-	-	-	
	- wysypiska (szt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	
	- drogi gminne (ulice) dł. km	40,8	40,8	-	40,8	-	-	-	-	
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-	

Źródło: Informacja o przebiegu wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2019 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 24/2020 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 31.03.2020 r.

3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2019

GINA CZARNY BÓR DLA ŚRODOWISKA

3.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA

Zgodnie z przeprowadzoną *Oceną poziomów substancji w powietrzu*³, w 2018 roku, podobne jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu i gminy były zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 (przekroczenia dotyczą zarówno normy średniodobowej jak i średniorocznej) oraz benzo(a)pirenem. Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). Nadmienić należy jednak, że w sezonie grzewczym obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków oraz transportu drogowego.

Gmina Czarny Bór posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, która składa się z niezależnych systemów wodociągowych dla wsi: Czarny Bór i Borówno, Witków i Jaczków, Grzędy i Grzędy Górne. Przez teren gminy przebiega wodociąg magistralny relacji Marciszów – Wałbrzych, zaopatrujący wsie Witków i Jaczków oraz miasto Wałbrzych. Na koniec 2019 roku na terenie gminy woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 27,9 km wodociągowej sieci magistralnej (przesyłowej) i 18,1 km sieci rozdzielczej oraz 1.280 przyłączy wodociągowych, z których 10 wykonanych zostało w 2019 roku. W system kanalizacji wyposażone są jedynie wsie Czarny Bór i częściowo Borówno. Długość sieci kanalizacyjnej (bez przyłączy) na terenie gminy wynosi 15,8 km, a liczba przyłączy 327 sztuk, z których 6 zostało wykonanych w 2019 roku. Od 2017 roku zarządcą i właścicielem sieci jest Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji w Wałbrzychu. W 2019 roku nie przeprowadzał on remontów i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Czarny Bór.

Inwestycje i działania 2019

W 2019 roku na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną przeznaczono ogółem 2.524.150,03 zł, w tym wydatki bieżące w kwocie 1.871.601,18 zł. Na gospodarkę odpadami wydatkowano 982.972,56 zł, z czego: 427.978,08 zł na odbiór i transport odpadów, 498.686,31 zł na zagospodarowanie odpadów komunalnych przez RIPOK oraz 20.664,00 zł na obsługę PSZOK, a 35.644,17 zł na obsługę administracyjną. Na utrzymanie zieleni gminnej wydatkowano 7.620,55 zł. Oświetlenie ulic, dróg i placów kosztowało budżet gminy 341.967,84 zł. W ramach gospodarki komunalnej z budżetu gminy przeznaczono środki na utrzymanie i bieżącą działalność Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w kwocie 313.088,35 zł⁴. W ramach pozostałej działalności wydatkowano 212.387,84 zł, obejmujące wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników zatrudnionych w ramach robót publicznych o raz pracowników fizycznych przejętych do Urzędu Gminy po zlikwidowanym

OCHRONA ŚRODOWISKA
I GOSPODARKA KOMUNALNA:

2.524.150,03 zł

ROLNICTWO I ŁOWIECTWO:

124.461,83 zł

LEŚNICTWO:

17.879,50 zł

³ Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2018 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław 2019.

⁴ Z dniem 30 czerwca 2019 r. zakończył się proces likwidacji jednostki budżetowej pod nazwą: „Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze”.

Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (118.941,64 zł), na zakup materiałów i narzędzi (28.769,25 zł), działalność związaną z ochroną zwierząt (schronisko + opieka weterynaryjna) zbiórką padliny (35.226,80 zł). Wydatki inwestycyjne w ramach ochrony środowiska i gospodarki komunalnej zostały zrealizowane w kwocie 652.548,85 zł. Wydatki w ramach rolnictwa i łowiectwa obejmowały dotację z budżetu państwa, w wysokości 122.530,06 zł z przeznaczeniem na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego dla rolników wraz z kosztami obsługi. W ramach wydatków na leśnictwo wydatkowano kwotę 17.879,50 zł, w tym 14.256,00 zł na usunięcie posuszu i wiatrołomów z gminnych terenów leśnych oraz 3.625,52 zł za zakup budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy oraz trzmieli i pszczoł murarek, które zostały zamontowane na terenie kompleksu leśnego lasów gminnych.

Najważniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki komunalnej zrealizowane w 2019 roku obejmowały:

1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czarny Bór

Przedsięwzięcie dotyczy realizacji programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Czarny Bór, w miejscowościach, w których nie ma możliwości korzystania z publicznych sieci kanalizacyjnych. W latach 2018/2019 w ramach zadania wybudowano na terenie gminy 31 przydomowych oczyszczalni ścieków we wsiach: Jaczków, Grzędy Górne i Grzędy, o różnej pojemności RLM: 4, 8, 12. W 2019 roku zakończono prace budowlane i przekazano oczyszczalnie do użytku. Na realizację tego zadania uzyskano dofinansowanie ze środków UE w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na poziomie ponad 60% kosztów kwalifikowalnych, w kwocie: 316.282,00 zł.

**601.179,98
zł**

2. Budowa ekologicznych źródeł energii – ogniw fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Grzędach

Zadanie obejmowało budowę ekologicznych źródeł energii przy wykorzystaniu instalacji fotowoltaicznej związanej z wykorzystaniem energii słonecznej na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i zasilania instalacji elektrycznej w budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Grzędy. Wartość umowy na roboty budowlane wyniosła 137.053,89 zł brutto. Zadanie zostało zrealizowane przy współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

**137.053,89
zł**

3. Nasadzenie 6.200 drzew na terenie gminy

W 2019 roku na terenach lasów gminnych oraz na poboczach lokalnych dróg gminnych nasadzono ponad 6.200 sztuk drzew gatunku: świerk pospolity, buk zwyczajny, sosna, jesion wyniosły, klon jawor, lipa drobnolistna i olcha czarna. Zrekompensowano tym samym ubytki w zadrzewieniu lasów gminnych oraz dokonano nasadzenia kompensacyjne w zamian usunięte drzewa za wydaną decyzją. Posadzenie nowego pokolenia lasu wokół stadionu sportowego/

16.000,00 zł

nartorolkostrady związane było z rewitalizacją powierzchni leśnej, która uciepiała w wichurach. Do akcji sadzenia drzewek zorganizowanej przez Wójta Gminy oraz pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych dołączyli także podopieczni Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze.

4. Usunięcie posuszu i wiatrołomów z gminnych terenów leśnych

14.256,00 zł

5. Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest

Gmina Czarny Bór podejmuje działania zmierzające do systematycznego usuwania azbestu z jej terenu. W 2019 roku osiągnięto efekt ekologiczny poprzez unieszkodliwienie 19 658 Mg (ok. 20 ton) wyrobów zawierających azbest. Zdemontowano i odebrano wyroby zawierających azbest z 13 lokalizacji. Koszt realizacji zadania wyniósł 13.564,04 zł, w tym Gmina uzyskała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w kwocie 8.886,02 zł.

13.564,04 zł

6. Wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej

Wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej należących do Powiatu Wałbrzyskiego i Gmin: Czarny Bór, Walim i Czarny Bór – realizację I etapu tego przedsięwzięcia rozpoczęto w latach 2015-2016⁵. Na realizację tego przedsięwzięcia strony porozumienia uzyskały dofinansowanie z RPO WD na lata 2014-2020 w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. W 2019 roku wydatkowano 6.000,00 zł obejmujące wynagrodzenie inżyniera kontraktu po ostatecznym zamknięciu projektu.

6.000,00 zł

7. Budowa budek dla ptaków, nietoperzy, trzmieli i pszczoły murarki

Gmina zainwestowała w zakup 65 budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy, trzmieli i pszczoły murarki. Budki zostały zamontowane na drzewach m.in. na Osiedlu Skalników w Czarnym Borze oraz w gminnych lasach wokół stadionu sportowego. Działanie miało na celu poprawę stanu zadrzewień i kwiatostanu na terenie gminy i zostało zrealizowane w ramach akcji edukacji ekologicznej – warsztatów z młodzieżą: „Budujemy domki dla ptaków oraz karmniki”.

3.625,52 zł

8. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych

Realizacja przedsięwzięcia ma na celu podniesienie poziomu recyklingu, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowisko, poprawę stanu środowiska naturalnego, promowanie dobrych wzorców działań na rzecz ochrony środowiska oraz wzrost poziomu edukacji ekologicznej lokalnej społeczności. Z uwagi na fakt, iż realizację tego przedsięwzięcia uzależniono od pozyskania dofinansowania, w 2020 roku zamierza się poszukiwać źródeł dofinansowania i rozpocząć realizację inwestycji. W 2019 roku poniesiono wydatki na sprawdzenie wniosku aplikacyjnego. Zadanie było prowadzone wspólnie z Powiatem Wałbrzyskim oraz Gminami Stare Bogaczowice oraz Walim. Wartość planowanych wydatków obejmowała kwotę części wynagrodzenia inżyniera kontraktu.

368,88 zł

⁵ Wykonano dokumentację techniczną w formie programu funkcjonalno-użytkowego wraz z ustaleniem szacowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych wraz z opracowaniem wniosku dotacyjnego do działania RPO WD 3.1 do Powiatu Wałbrzyskiego i Gmin: Stare Bogaczowice, Walim i Czarny Bór. Następnie jednostki zawarły porozumienie w zakresie wspólnego finansowania inżyniera kontraktu. Główne prace związane z montażem instalacji wykonano w 2018 roku.

Pozostałe działania w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej zrealizowane w 2019 roku:

→ **Gmina przyjazna pszczołom**

Gmina Czarny Bór zaangażowała się w ogólnopolski projekt i udział w akcji: Gmina Przyjazna Pszczołom, w której wzięło udział 269 gmin w całej Polsce. W ramach podjętych działań na terenie gminy wykonano nasadzenia miododajnych gatunków drzew.

→ **Akcja „STOP wypalaniu traw”**

Gmina brała również udział w akcji edukacyjnej „STOP wypalaniu traw”, która ma na celu zmniejszenie liczby pożarów traw oraz podniesienie świadomości ludzi w zakresie zagrożeń związanych z podpalaniem nieużytków rolnych.

→ **Udział w ogólnopolskim konkursie ekologicznym „Mistrz Recyklingu Maks porządkuje odpady”**

Dzieci i nauczyciele szkoły podstawowej w Czarnym Borze brały udziału w V edycji ogólnopolskiego konkursu ekologicznego „Mistrz Recyklingu Maks porządkuje odpady”, pod patronatem Marszałka Województwa. Ekozespoły konstruowały również roboty z nowoczesnych materiałów o 'kosmicznych właściwościach' i wzięły udział w kampanii „STOP jednorazowemu plastikowi”. Dla uczestników przewidziane zostały ciekawe gry edukacyjne, a za prace konkursowe nagrody – przyrodnicze i techniczne wyjazdy studialne.

→ **Powołanie komisji suszowej**

Na wniosek Wójta Gminy Czarny Bór, na podstawie Zarządzenia Nr 411 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 9 sierpnia 2019 roku została powołana Gminna Komisja do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, na obszarach dotkniętych zjawiskiem atmosferycznym – suszą na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Realizacja programów

→ **Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej**

Cele strategiczne PGN na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 roku dla gminy Czarny Bór uwzględniają zapisy określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych oraz redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także poprawę jakości powietrza zgodnie z Programem ochrony powietrza dla stref województwa dolnośląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu, a w szczególności dla strefy dolnośląskiej. W ramach realizacji planu w 2019 roku zamontowano ekologiczne ogniwa fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Grzędach. Zadanie zostało zrealizowane przy współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

→ **Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032**

Celem Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Czarny Bór. W 2019 roku osiągnięto efekt ekologiczny poprzez unieszkodliwienie 19 658 Mg (ok. 20 ton) wyrobów zawierających azbest. Zdemontowano i odebrano wyroby zawierających azbest z 13 lokalizacji. Koszt realizacji zadania wyniósł 13.564,04 zł, w tym Gmina uzyskała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w kwocie 8.886,02 zł. Ważnym elementem Programu, w tym narzędziem monitoringu była również ciągła współpraca z Bazą Azbestową – systemem gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (www.bazaazbestowa.pl).

Tabela 13. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2019 roku.

Lp.	Wskaźnik monitoringu	2019
1.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji Programu [Mg/m2/rok]	1 311
2.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy w latach 2014-2032 [Mg/m2/rok]	60 000
3.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu [%]	35
4.	Nakłady ogółem poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest [zł]	13 564,04
5.	Wysokość dofinansowania udzielona przez gminę [zł]	4 678,02
6.	Wysokość dofinansowania uzyskana z instytucji zewnętrznych [zł/rok]	8 886,02
7.	Ilość zlikwidowanych dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i koszty ich likwidacji [szt./Mg/m2/rok, PLN/rok]	0

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku

Cele Programu to zapobieganie bezdomności zwierząt, w szczególności psów i kotów, na terenie Gminy Czarny Bór oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi, ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, odławianie, bezdomnych zwierząt, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz edukacja mieszkańców Gminy w zakresie opieki nad zwierzętami, poprzez promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt. Realizatorem Programu jest Gmina Czarny Bór, we współpracy ze: schroniskiem dla zwierząt i lekarzem weterynarii / zakładem leczniczym dla zwierząt, z którymi została zawarta umowa, organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, Rewirem Dzielnicy Policji oraz Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Gminy, a także Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Wałbrzychu. Środki finansowe wydatkowane zostały poprzez zlecenie usług i dostaw, zgodnie z ustawą z dnia 29 styczn 2004 r. – Prawo Zamówień Publicznych.

Tabela 14. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Lp.	Rodzaj działania	Plan wydatków [zł]	Wykonanie wydatków [zł]
1.	odławianie, zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku, obowiązkową sterylizację lub kastrację w schronisku	16 236,00	28 782,00
2.	opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie	350,00	0
3.	usypianie ślepych miotów	500,00	0
4.	opieka weterynaryjna w przypadkach zdarzeń drogowych	4 700,00	4 760,00
5.	zapewnienie miejsc dla zwierząt gospodarskich	500,00	0
OGÓŁEM:		22 286,00	33 542,00

GINA CZARNY BÓR DLA MIESZKAŃCÓW

3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie oświaty i wychowania na terenie Gminy Czarny Bór jest Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze (ul. Sportowa 44), w którego skład wchodzi:

- Gminne Przedszkole Samorządowe MELAFIREK (ul. Skalników 5a),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze (ul. Główna 19),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze - Filia w Witkowie (Witków 89).

W 2019 roku do Gminnego Przedszkola Samorządowego „Melafirek” w Czarnym Borze uczęszczało 136 dzieci, a do oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej 28. W Szkole Podstawowej w Czarnym Borze

naukę pobierało 402 dzieci, a w filii w Witkowie 52. Udział uczniów dojeżdżających do szkoły organizowanym przez gminę środkiem transportu publicznego wyniósł 39,64%. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte w Gminie Czarny Bór w 2019 roku były wyższe niż przeciętnie w gminach na terenie powiatu wałbrzyskiego:

Tabela 15. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku (stan na 31.07.2019).

Wyszczególnienie	język polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki	j. francuski	j. rosyjski	j. hiszpański
Województwo: DOLNOŚLĄSKIE							
Liczba uczniów	25326	25326	22703	2834	15	1	2
Średni wynik %	61,1	43,4	59,9	41,3	34,0	68,0	53,0
POWIAT WAŁBRZYSKI							
Liczba uczniów	430	430	420	10	0	0	0
Średni wynik %	55,1	35,5	48,5	40,5	0,0	0,0	0,0
GMINA CZARNY BÓR							
Liczba uczniów	57	57	55	2	0	0	0
Średni wynik %	57,8	40,2	47,0	59,0	0,0	0,0	0,0
GMINNY ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY W CZARNYM BORZE - SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JÓZEFA PAWLIKA W CZARNYM BORZE							
Liczba uczniów	44	44	42	2	0	0	0
Średni wynik %	57,8	42,4	48,0	59,0	0,0	0,0	0,0
GMINNY ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY W CZARNYM BORZE - SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JÓZEFA PAWLIKA W CZARNYM BORZE - FILIA W WITKOWIE							
Liczba uczniów	13	13	13	0	0	0	0
Średni wynik %	57,7	32,7	43,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu.

Inwestycje i działania 2019

W 2019 roku na oświatę i wychowanie wydatkowano ogółem 6.914.270,19 zł. Wydatki bieżące na utrzymanie oświaty wyniosły 6.897.522,28 zł, z czego 5.177.742,21 zł wydatkowano na wynagrodzenia i pochodne pracowników jednostek oświatowych, 1.315.051,57 zł na wydatki bieżące związane z prowadzoną działalnością oświatową, 232.510,09 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, 169.298,05 zł na realizację projektu dofinansowanego ze środków UE oraz 2.960,36 zł w formie dotacji dla Gminy Wałbrzych, jako partycypację w kosztach organizacji zajęć katechezy haptycznej. Na działalność szkół podstawowych wydatkowano 4.565.867,22 zł, oddziału przedszkolnego 211.883,80 zł, przedszkola 1.059.391,71 zł, gimnazjum 401.931,55 zł, a na kształcenie specjalne 236.479,84 zł. Na dowożenie dzieci do szkół wydatkowano 333.378,48 zł. Natomiast na doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zatrudnionych na terenie gminy przeznaczono 5.367,42 zł. Nadmienić należy, że jak corocznie, kwoty subwencji i dotacji otrzymane z budżetu państwa były mniejsze niż konieczne do poniesienia wydatki na utrzymanie oświaty, co oznacza, że gminy musiała dofinansować bieżące utrzymanie oświaty kwotą 1.793.846,72 zł. Wydatki majątkowe w kwocie 16.747,91 zł zostały poniesione na wykonanie systemu oddymiania w budynku przedszkola w Czarnym Borze. W ramach edukacyjnej opieki wychowawczej, z otrzymanej dotacji i środków własnych wypłacono stypendia socjalne dla 45 uczniów na kwotę 75.028,82 zł oraz wypłacono stypendia za wysokie wyniki w nauce oraz za osiągnięcia sportowe na łączną kwotę 18.400 zł.

OŚWIATA I WYCHOWANIE:

6.914.270,19 zł

EDUKACYJNA OPIEKA

WYCHOWAWCZA:

93.428,82 zł

Projekty edukacyjne realizowane na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku:

→ Realizacja projektu: Nowa szkoła – nowe możliwości w gminie Czarny Bór

Celem realizacji projektu było podniesienie kompetencji oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwinięcie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nabycie/podniesienie kompetencji pracy z dziećmi ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi oraz przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy, a także doposażenie szkół

w pracownię przedmiotowe, pomoce dydaktyczne, sprzęt TIK". Projekt był realizowany od stycznia 2018 – do czerwca 2019 roku i obejmował około 300 uczniów w wieku 6-15 lat z Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego (GZSP) w Czarnym Borze Gmina. Realizacja tego przedsięwzięcia odbywała się z zaangażowaniem środków UE w ramach RPO WD na lata 2014-2020. Na 2019 roku na realizację projektu poniesiono wydatki w kwocie **169.298,05 zł**.

→ Realizacja projektu: Szkoła Przyszłości

Celem realizacji projektu jest podniesienie kompetencji kluczowych i przełamanie indywidualnych barier wynikających ze specjalnych potrzeb edukacyjnych wśród 343 uczniów (185K i 158M) z 3 Gmin ZIT AW uczęszczających do szkół podstawowych w Szczawnie Zdroju, Starych Bogaczowicach i Czarnym Borze poprzez przeprowadzanie zajęć podnoszących kompetencje kluczowe z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (w tym organizację wyjazdów edukacyjnych), języka angielskiego, informatyki, przeprowadzenia zajęć z zakresu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, pomoc stypendialną, podniesienie kompetencji zawodowych 63 nauczycieli (58K i 5M), doposażenie pracowni z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i sal do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w okresie od 01.09.2019 do 31.01.2021 roku. Łączne wydatki na to przedsięwzięcie po stronie Gminy Czarny Bór wyniosą 96.332,00 zł, z czego: środki UE: 94.266,07 zł oraz środki budżetu państwa: 2.065,93 zł. Z powyższych kwot na 2019 rok zaplanowano łączne wydatki w kwocie 26.740,00 zł. W 2019 r. wydatki z tego tytułu nie wystąpiły.

→ Stypendia naukowe

W 2019 roku przyznanych zostało **113 stypendiów** za wyniki w nauce na łączną kwotę **15.600,00 zł**.

→ 14. miejsce wśród szkół na Dolnym Śląsku w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej

W roku szkolnym 2018/2019 Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze znalazł się w czołówce szkół na Dolnym Śląsku. W Igrzyskach Młodzieży Szkolnej, w klasyfikacji szkół podstawowych i gimnazjów podczas zawodów dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych i III klas gimnazjów zajęli 14. miejsce.

→ VI. Powiatowy Konkurs Wiedzy o Dolnym Śląsku

15 maja 2019 roku uczniowie szkół z Powiatu Wałbrzyskiego i Kamiennogórskiego rywalizowali w VI edycji Powiatowego Konkursu Wiedzy o Dolnym Śląsku pod Honorowym Patronatem Wojewody Dolnośląskiego Pawła Hreniaka. Gospodarze, czyli uczniowie Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnym Borze zajęli drugą lokatę.

→ Konkurs Mistrzowie Pięknego Czytania w Międzynarodowym Dniu Bibliotek Szkolnych

W Międzynarodowym Dniu Bibliotek Szkolnych w B+ CK w Czarnym Borze zorganizowany został konkurs Mistrzowie Pięknego Czytania. W rywalizacji wzięło udział ośmiu uczniów i uczennic wyłonionych w szkolnych eliminacjach z klas I-III szkoły podstawowej Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnym Borze. Gratulujemy wszystkim uczestnikom czytelniczej rywalizacji.

3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Instytucją prowadzącą działalność w zakresie kultury na terenie gminy jest samodzielna samorządowa instytucja kultury **Biblioteka+ Centrum Kultury** w Czarnym Borze (ul. Sportowa 43). W strukturze Centrum Biblioteczno-Kulturalnego znajdują się: Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze oraz Centrum Kultury w Czarnym Borze⁶, w ramach którego działają świetlice wiejskie w: Czarnym Borze, Borównie, Jaczkowie, Witkowie oraz Grzędach. W okresie letnim funkcjonuje „Letnia czytelnia”, wyposażona w 25 leżaków, umożliwiającą korzystanie z usług placówki na świeżym powietrzu. W 2019 roku Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze zajęła 2. miejsce w konkursie Radia Wrocław TOP 5 Dolnośląskich domów kultury.

Inwestycje i działania 2019

Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2019 roku wydatковано ogółem 3.091.259,17 zł. Wydatki bieżące w kwocie 875.995,48 zł obejmowały: 810.000,00 zł na bieżącą działalność Biblioteki+ Centrum Kultury (wynagrodzenia i pochodne oraz bieżące utrzymanie świetlic i biblioteki), 50.000,00 zł na dofinansowanie remontu obiektów zabytkowych – Parafii w Witkowie, 15.000,00 zł na dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność w zakresie upowszechniania kultury oraz 995,48 zł w związku z realizacją funduszu sołectkiego. Wydatki majątkowe w kwocie 2.215.263,69 zł zostały przeznaczone na realizację następujących zadań inwestycyjnych

KULTURA I OCHRONA
DZIEDZICTWA NARODOWEGO:

3.091.259,17 zł

1. Budowa świetlicy wiejskiej w Grzędach

Zadanie obejmowało budowę budynku świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą na terenie sołectwa Grzędy. W dniu 30 listopada 2019 roku do dyspozycji mieszkańców Grzęd i Grzęd Górnych oficjalnie została oddana nowo wybudowana świetlica wiejska. Obiekt został zlokalizowany przy boisku sportowym i placu zabaw. W budynku na parterze znajdują się 2 pomieszczenia pełniące funkcję świetlicy o powierzchni 105 m² i 45 m². Pomieszczeniom świetlic towarzyszy zaplecze socjalno-sanitarne (kuchnia, sanitariaty, magazyn), pomieszczenie administracyjne oraz pomieszczenia techniczne. To kolejna milionowa inwestycja w ramach konsekwentnie realizowanej od prawie 10 lat koncepcji zwiększania dostępności oferty społeczno-kulturalnej dla mieszkańców gminy. Zadanie zostało zrealizowane ze środków własnych gminy Czarny Bór. W 2019 roku na realizację zadania przeznaczono 2.022.422,56 zł.

**2.022.422,56
zł**

⁶ Budynek Biblioteki+ Centrum Kultury w Czarnym Borze jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych. Placówka główna dysponuje: salą biblioteczną, pracownią komputerową, bibliotecznym kąciem malucha, salą zabaw, salą widowiskową wyposażoną w sprzęt sceniczny i multimedialny oraz 2 pracowniami warsztatowo-szkoleniowymi.

2. Wyposażenie świetlicy wiejskiej „Nad Grzędzkiem Potokiem”**192.841,13 zł**

W ramach realizacji zadania planowany jest zakup wyposażenia do nowo wybudowanego obiektu świetlicy w Grzędach. W 2019 roku poniesiono część wydatków na ten cel. Dalsza realizacja zakupów i końcowe rozliczenie zadania nastąpi w 2020 roku. Na realizację tego zadania uzyskano dofinansowanie ze środków UE w ramach PROW (planowane do otrzymania dofinansowanie opiewa na kwotę 296.000,00 zł).

3. Kontynuacja remontu Kaplicy Św. Anny w Witkowie – remont sklepienia**50.000,00 zł**

W ramach ochrony zabytków na terenie gminy, w 2019 roku przekazano kolejne środki finansowe na remonty gminnych zabytków. Z budżetu gminy na remont sklepienia w Kaplicy Św. Anny w Witkowie została przekazana dotacja w kwocie 50.000,00 zł⁷. To kolejna transza pomocy ze strony Gminy na prace, które prowadzone są sukcesywnie w świątyni od kilku lat.

Działalność Biblioteki w Czarnym Borze

W 2019 roku biblioteka odnotowała wzrost liczby czytelników o 13% oraz wzrost liczby wypożyczeń książek oraz czasopism o 37% w stosunku do ubiegłego roku. Tendencje wzrostowe można zaobserwować również w udostępnianiu prezencyjnym: liczba wypożyczeń wzrosła o 300%. Tak duży wzrost wskaźnika wypożyczeń na miejscu związany jest bogatą ofertą zajęć popołudniowych odbywających się w B+CK. Opiekunowie przyprowadzający dzieci na zajęcia w wolnym czasie spędzają czas w czytelnicy. Duża liczba rodziców z dziećmi korzysta również z bibliotecznego kąci dla najmłodszych – z książek dla najmłodszych, zabawek edukacyjnych i gier planszowych. Jest to bardzo pozytywne zjawisko, biorąc pod uwagę fakt, że ogólnopolskie badania z roku na rok publikują spadek czytelnictwa. Najliczniejszą grupę czytelników, blisko 50% stanowią dzieci i młodzież ucząca się, pozostałą grupę dzieci przedszkolne i dorośli, zarówno emeryci jak i społeczność pracująca w różnych branżach. Odnotowanie wzrostu czytelnictwa jest efektem właściwie dokonywanych zakupów nowości czytelniczych, wsłuchiwanie się w potrzeby czytelników, ich zainteresowania, a także ciekawa oferta promocji czytelnictwa i zakres świadczonych usług. Dużym powodzeniem cieszy się pracownia komputerowa, gdzie udostępniona jest konsola Playstation 4 oraz kącik gier planszowych.

Tabela 16. Działalność Biblioteki w Czarnym Borze w 2019 roku.

Lp.	KSIEGOZBIÓR		2019
1.	Liczba wypożyczeń	ogółem	21 034
		w tym księgozbiór	18 142
2.	Stan księgozbioru	w dniu 31.12.2018.	14 101
		w dniu 31.12.2019r.	14 458
3.	Kwota wydatkowana na zakup książek	ogółem	15 300
Lp.	CZYTELNICTWO (stan na 31.12.)	2019	Zmiana 2018/2019
1.	Liczba czytelników	948	+113

⁷ Zgodnie z Uchwałą Nr VII/38/2019 w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Czarny Bór w roku 2019 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku ujętym w Gminnej Ewidencji Zabytków dla Gminy Czarny Bór, Uchwałą Nr III/41/2015 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 maja 2015 r. i Zarządzeniem Wójta Gminy Czarny Bór 74/2018 z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków.

2.	Liczba osób korzystających z komputerów	3 145	-821
3.	Liczba użytkowników	1 515	+201
4.	Udostępnianie na zewnątrz		
	Liczb odwiedzin	15 861	+232
	Liczba wypożyczeń Książki	15 888	+3 872
	Audio booki	57	0
	Czasopisma nieoprawione	1248	+779
	Wypożyczenia ogółem	17 193	+4 651
5.	Udostępnianie prezencyjne		
	Liczba odwiedzin	2 285	+517
	Liczba wypożyczeń Książki	2 254	+1 486
	Audiobooki	0	0
	Czasopisma nieoprawione	1 587	+1 111
	Wypożyczenia ogółem	3 841	+2 597

Źródło: Sprawozdanie z działalności Biblioteki+ Centrum Kultury w Czarnym Borze w 2019 roku, Czarny Bór 2020.

Formy promocji książki w 2019 roku obejmowały m.in. spotkania z przedszkolakami, dziećmi i młodzieżą z ZSP w Czarnym Borze oraz wizytę studyjną czeskich bibliotekarzy. Biblioteka do czerwca 2019 roku kontynuowała współpracę z Niepublicznym Zespołem Szkół Specjalnych w Szczawnie Zdroju z tzw. Szkołą sanatoryjną. Każda grupa turnusowa odwiedzająca bibliotekę uczestniczyła w zajęciach biblioterapeutycznych – bibliotekę odwiedziły 4 grupy – łącznie 164 mieszkańców różnych części Polski.

Działalność informacyjna. Biblioteka w 2019 roku stosowała stałe formy udzielania informacji rzeczowej, telefonicznej, bibliotecznej, bibliograficznej, a także wizualnej (plakaty, informacje na stronie internetowej, portalu społecznościowym Facebook, stronie internetowej Urzędu Gminy, PiMBP „Biblioteki pod Atlantami” w Wałbrzychu, Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu oraz w prasie regionalnej i internetowych lokalnych serwisach informacyjnych). **Projekty.** W 2019 roku biblioteka realizowała projekt edukacyjny „O finansach... w bibliotece” Fundacji Społeczeństwa Informacyjnego we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim, który skierowany był do bibliotek i ich użytkowników wieku 50+ z miejscowości do 20 tys. mieszkańców. Celem projektu było umożliwienie dorosłym czytelnikom bibliotek skorzystanie z nowej oferty, jaką jest edukacja z zakresu finansów osobistych. Na realizację projektu pozyskano kwotę 1.950,00 zł. W listopadzie zorganizowano szkolenia dla 20 uczestników. Od września 2019 roku biblioteka realizuje projekt Biblioteka „Mała książka – wielki człowiek”. Do końca 2019 roku wydano 80 wyprawek czytelnicznych. Uczestnictwo w projekcie przyczyniło się do zwiększenia zainteresowania biblioteką, wzrostem wypożyczeń książek oraz udostępnień na miejscu.

Pozyskane dofinansowania. Biblioteka złożyła wniosek na dofinansowanie w ramach zadania zatwierdzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Priorytet 1. Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych w roku 2019 na kwotę 5.300,00 zł.

Działalność Centrum Kultury w Czarnym Borze w 2019 roku

Cykliczne działania dla dzieci i młodzieży:

- **Warsztaty teatralne** – od marca 2019 roku w B+CK działalność rozpoczęła grupa teatralna *I Morele Bęc* (dziecięca i młodzieżowa, łącznie 30 osób). Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu. Efektem działalności grupy była premiera spektaklu „Dziób w Dziób” na motywach sztuki Maliny Prześlugi.
- **Teddy Eddy – język angielski dla dzieci** – od września 2019 roku w placówce, dwa razy w tygodniu odbywały się lekcje języka angielskiego dla najmłodszych prowadzone przez Enghouse Centrum Językowo-Edukacyjne (3 grupy wiekowe, ogółem 30 osób).
- **Warsztaty tańca STREET DANCE oraz HIP-HOP** – od września do grudnia 2019 roku realizowane były zajęcia taneczne w ramach projektu „Taniec nasza pasją”, na który pozyskano dofinansowanie z programu Działaj Lokalnie. W ramach projektu zorganizowano 2 grupy warsztatowe dziecięcą i młodzieżową, ogółem 25 osób.

- **Warsztaty Einsteina** – najnowsza propozycja zajęć edukacyjno-animacyjnych dla najmłodszych dzieci. Z zajęć o charakterze nauki poprzez zabawę i eksperymenty korzystało około 20 dzieci.

Ponadto coraz większym powodzeniem cieszy się doskonale sala zabaw. Wielu rodziców, dziadków, korzysta z niej ze swymi pociechami na co dzień. Sala wynajmowana jest również na urodziny. W 2019 roku odbyło się 21 przyjęć urodzinowych, a z sali skorzystało łącznie 1 198 osób.

Cykliczne działania dla dorosłych. W ramach działalności B+CK oraz świetlic wiejskich odbywały się stałe zajęcia dla osób dorosłych: taniec towarzyski – 8 osób / Czarny Bór, spotkania Stowarzyszenia Atrakcyjni – 20 osób / Czarny Bór, spotkania Stowarzyszenia Klub Seniora – 85 osób / Witków, zespół śpiewaczy Radość – 20 osób / Witków, ludowy zespół śpiewaczy Grzędowianki / 10 osób.

Cykliczne działania dla seniorów. W Bibliotece+ Centrum Kultury w Czarnym Borze swoją siedzibę ma Uniwersytet III Wieku, zrzeszający ponad 63 seniorów z całej gminy. W 2019 roku seniorzy spotykali się z wykładowcami związanymi z Politechniką Wrocławską, Uniwersytetem Wrocławskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Wałbrzychu czy Wyższą Szkołą Zarządzania i Przedsiębiorczości. Wśród propozycji nie brakowało również wycieczek, warsztatów artystycznych, wyjazdów do teatru i innych: 18 wykładów z różnych dziedzin nauki, 3 warsztaty artystyczne, walentynkowa zabawa taneczna, wyjazd do Teatru im. Norwida w Jeleniej Górze, wyjazd na Jarmark Bożonarodzeniowy do Görlitz, spotkanie wigilijne. W 2019 roku Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze była organizatorem lub współorganizatorem następujących imprez i wydarzeń kulturalnych:

Tabela 17. Wykaz imprez i wydarzeń kulturalnych zrealizowanych w 2019 roku dla których Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze była organizatorem lub współorganizatorem.

Miesiąc	Nazwa
Styczeń	- Organizacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – niesamowity sukces naszej gminy - VI Noworoczne Spotkanie z Przedsiębiorcami
Luty	- Ferie zimowe dla dzieci (zorganizowane również we wszystkich świetlicach wiejskich) - Zabawa taneczna z okazji Walentynek
Marzec	- IX Gminny Dzień Kobiet - Pomoc w organizacji Dnia Sołtysa - Eliminacje Gminne XXII Dolnośląskiego Konkursu Recytatorskiego „PEGAZIK” - Powstanie dziecięcej i młodzieżowej Grupy Teatralnej - Warsztaty wielkanocne dla dorosłych (w Czarnym Borze i Witkowie) - Warsztaty wielkanocne dla dzieci
Kwiecień	Współorganizacja konkursu Palm Wielkanocnych
Maj	- Organizacja IV Półmaratonu Z Flagą na Trójarb - Dzień Bibliotekarza i Pracownika Kultury - Współorganizacja warsztatów fotograficznych - Głosowanie w konkursie Radia Wrocław TOP 5 Dolnośląskich domów kultury – 2. miejsce - Pomoc w organizacji Konkursu recytatorskiego poezji Marii Konopnickiej - Wizyta studyjna czeskich bibliotekarzy
Czerwiec	- IX Gminny Dzień Dziecka - Nawiązanie współpracy z Panią Magdaleną Raczkowską – Kazek oraz Panem Łukaszem Kazkiem w zakresie donacji bibliotek publicznych z powiatu wałbrzyskiego 30. Rocznica czerwcowych wyborów. Wykład Łukasza Kazka pt.: „Drogi do wolności” - Premiera teatru I MORELE BĘĆ! - Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Piękno krajobrazu gminy Czarny Bór w zasięgu obiektywu” - Pomoc w organizacji zakończenia roku szkolnego przedszkola - Współorganizacja I NOCY ŚWIĘTOJAŃSKIEJ
Lipiec	- Zajęcia wakacyjne - Przez cały miesiąc odbywały się zajęcia wakacyjne w centrum kultury oraz we wszystkich świetlicach na terenie gminy
Sierpień	- Sierpień był miesiącem urlopów oraz intensywnych przygotowań do Dożynek - Współorganizacja Festynu Sportu w Jaczkowie
Wrzesień	- Dożynki w Czarnym Borze 2019 oraz XVI Święto Pieroga - Spotkanie z regionalistą Łukaszem Kazkiem z okazji rocznicy wybuchu II wojny światowej - Narodowe Czytanie pod hasłem „Daj szansę noweli”
Październik	- Inauguracja UTW - Obchody Europejskiego Dnia Przywracania Czynności Serca - IX Gminny Dzień Seniora – gwiazdą wieczoru była ELENI - Jubileusz – 70-lecia biblioteki oraz 5-lecia nowej siedziby centrum kultury

Miesiąc	Nazwa
Listopad	– Jubileusze małżeńskie – Realizacja projektu „O finansach w bibliotece” – Warsztaty kotylionowe oraz wykład pt. „Drogi do Niepodległości”, który poprowadziła Pani Paulina Gryka – Dzień Pluszowego Misia – Warsztaty smaku – Wyjazd do Teatru im Norwida na spektakl Damy i Huzary
Grudzień	– Mikołajki – Zimowe warsztaty rodzinne – Warsztaty bożonarodzeniowe – Wyjazd na Jarmark Bożonarodzeniowy do Goerlitz – Zakończenie projektu „O finansach w bibliotece” – Zakończenie projektu „Taniec naszą pasją” – Wigilia UTW – Zabawa Sylwestrowa w OK w Witkowie

Źródło: Sprawozdanie z działalności Biblioteki+ Centrum Kultury w Czarnym Borze w 2019 roku, Czarny Bór 2020.

Projekty i pozyskane dofinansowania:

- B+CK złożyła wniosek i uzyskała dofinansowanie z Fundacji Agencji Rozwoju Przemysłu w wysokości **10.000,00 zł** na organizację pikniku **„Naukowy zawrót głowy”**. Niezwykły piknik będący połączeniem nauki i zabawy odbył się 2 czerwca na stadionie gminnym w Czarnym Borze. Na młodych pasjonatów nauki czekały pokazy z ciekłym azotem, magia z suchym lodem, świat robotów, optyczne zagadki oraz pasjonujące eksperymenty. W ramach stoisk warsztatowych uczestnicy pikniku mogli skorzystać z zajęć i eksperymentów obejmujących różne dziedziny nauki, a doświadczeni naukowcy oraz animatorzy z ekipy Małego Inżyniera pokazali dzieciom jak ciekawy i kolorowy może być świat fizyki i chemii.
- B+CK złożyła wniosek pt. **„Dolnośląskie tajemnice łączą pokolenia”** do Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Program dotacyjny Niepodległa – projekt został zweryfikowany pozytywnie jednak nie otrzymał dofinansowania.
- B+CK złożyła projekt rewitalizacji czarnoborskich kapliczek pt. **„Czarnoborskie kapliczki i pomniki dziedzictwem kulturowym wsi”** w ramach „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości **20.000,00 zł** – realizacja projektu w 2020 roku.

Tabela 18. Wykaz imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy w 2019 roku.

Lp.	Nazwa	Zakres
1.	Gminne Spotkanie Noworoczne	podsumowanie ubiegłego roku w kontekście zrealizowanych gminnych inwestycji, wręczenie statuetek Przyjaciół Gminy dla ludzi, którzy wspierali Gminę w szeroko pojętym rozwoju, w spotkaniu uczestniczą samorządowcy, parlamentarzyści, przedstawiciele gminnych organizacji pozarządowych, kierownicy jednostek podległych, podczas spotkania wręczane są, przez Wójta i kierownika OPS, podziękowania za pomoc przy realizacji Gminnej Wigilii dla osób potrzebujących
2.	Gminny Dzień Kobiet	w spotkaniu uczestniczą mieszkanki gminy, w programie: występ wokalo-muzyczny, poczęstunek, symboliczny kwiatek
3.	Gminne obchody Dnia Sołtysa	spotkanie, w którym uczestniczą Sołtysi Sołectw oraz członkowie Rad Sołeckich, obejmuje podsumowanie zrealizowanych inwestycji w ramach Funduszu Sołeckiego w 2018 oraz plany na kolejny rok
4.	Wizyta niemieckiej delegacji w Gminie Czarny Bór	wizyta niemieckiej delegacji w sierpniu 2019 r. w Gminie Czarny Bór, odsłonięcie Ławki Przyjaźni Polsko-Niemieckiej przy świetlicy wiejskiej w Jaczkowie, udział w imprezie kolarskiej podczas Festynu Sportu

Lp.	Nazwa	Zakres
5.	Dolnośląskie Święto Pieroga i Dożynki Gminne	XVI edycja, impreza kulinarna o zasięgu regionalnym, połączona z podziękowaniem rolników za plony, rozpoczęcie imprezy z zachowanie ceremoniału dożynkowego (Msza Św. dziękczynna, misterium chleba, konkurs na Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy), rywalizacja na Najsmaczniejsze Pierogi w trzech kategoriach, Gwiazda Wieczoru (występ artystyczny), pokaz sztucznych ogni
6.	Narodowe Czytanie w Czarnym Borze	włączenie się do akcji ogólnopolskiej pod Patronatem Pary Prezydenckiej, we wspólnym czytaniu uczestniczą władze gminy, kierownicy jednostek
7.	Gminny Dzień Seniora	występ muzyczny oraz poczęstunek (uczestnikami wydarzenia są gminni seniorzy)
8.	Jubileusze Par Mażeńskich	uroczystość, w której biorą udział Jubilaci Pożycia Małżeńskiego świętujący 50-lecie, 55-lecie, 60-lecie małżeństwa, Jubilaci obchodzący 50-lecie pożycia otrzymują Medale od Prezydenta RP, które wręczają Wójt Gminy i kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, w uroczystości uczestniczą również członkowie rodzin Jubilatów
9.	Gminny obchody Święta Niepodległości	uroczystość patriotyczna o charakterze wokalo-instrumentalnym, w której uczestniczą mieszkańcy gminy, organizowana przez grono pedagogiczne Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
10.	Jubileusz 70-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej oraz 5-lecia nowej siedziby	uroczystość podsumowująca funkcjonowania biblioteki w Gminie obejmująca występ artystyczny, poczęstunek, podziękowania dla byłych i obecnych pracowników oraz inicjatorów powstania nowej siedziby, w uroczystości wzięli udział również samorządowcy, parlamentarzyści, przedstawiciele bibliotek z Powiatu Wałbrzyskiego
11.	Jubileusz Kapeli Góralskiej Janicki	uroczystość, z okazji 20-lecia działalności Kapeli, w której uczestniczyli mieszkańcy gminy, sympatycy zespołu, członkowie oraz osoby z nim współpracujące na przestrzeni wielu lat

→ Konkurs na Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną

Organizatorami konkursu są: Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czarnym Borze, Gmina Czarny Bór, Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze oraz Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze. Na laureatów czekają atrakcyjne nagrody o wartości w każdej kategorii kolejno: 500 zł, 300 zł i 200 zł.

→ Realizacja projektu „Piękno Gminy Czarny Bór w zasięgu obiektywu”

Projekt pn. „Piękno Gminy Czarny Bór w zasięgu obiektywu” uzyskał dofinansowanie w ramach Dolnośląskich Małych Grantów z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Złożonych zostało 467 wniosków, a tylko 83 uzyskały dofinansowanie, a wśród nich nasz projekt. W ramach Projektu zostały przeprowadzone następujące działania: warsztaty fotograficzne, konkurs fotograficzny, rajd pieszy na Trójgarb, wystawa fotografii i wydanie folderu promocyjnego.

→ Warsztaty Fotograficzne z Krzysztofem Żarkowskim

W 2019 roku w B+ CK odbyły się warsztaty fotograficzne z przyrodnikiem i fotoreporterem - Krzysztofem Żarkowskim. Zajęcia to jeden z elementów realizowanego Projektu pn. „Piękno Gminy Czarny Bór w zasięgu obiektywu”. Podczas Warsztatów Krzysztof Żarkowski zdradzał tajniki fotografii i doradzał w wyborze aparatu fotograficznego.

→ Konkurs Fotograficzny "Piękno Gminy Czarny Bór w zasięgu obiektywu"

W rywalizacji wzięło udział 13 uczestników. Do laureatów i uczestników trafiły atrakcyjne nagrody. Zdjęcia zgłoszone do konkursu można było podziwiać na wystawie fotografii w B+ CK. Część prac zostanie wykorzystana w folderze promocyjnym gminy, który zostanie wydany już wkrótce. Konkurs fotograficzny i wystawa zdjęć to działania realizowane w ramach projektu dofinansowanego z Programu Małe Granty ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Walory turystyczne i rekreacyjne gminy Czarny Bór są uwarunkowane zasobami przyrodniczymi i krajobrazowymi, dziedzictwem kulturowym i przygranicznym położeniem. Na terenie gminy istnieją dogodne warunki do rozwoju turystyki krajoznawczej i pobytovej, w tym weekendowej. Tradycje sportowe oraz długi okres zalegania pokrywy śnieżnej predestynuje gminę do uprawiania sportów zimowych, zwłaszcza narciarstwa biegowego. Górzyście obszary oraz rozwinięta sieć dróg stwarza także dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Jedną z największych atrakcji turystycznych w gminie i najbliższej okolicy stanowi otwarta w 2018 roku wieża widokowa na Trójgarbie – najwyższy tego typu obiekt na Pogórzu Sudeckim (wys. 27,5 m). Bazę sportową i rekreacyjną gminy tworzą takie obiekty jak: pełnowymiarowa hala sportowa i stadion sportowy wraz ze strzelnicą biathlonową w Czarnym Borze oraz boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią w Czarnym Borze oraz Witkowie i boiska sportowe z nawierzchnią naturalną wraz z zapleciami w miejscowościach: Borówno, Grzędy, Jaczków i Witków. Na uwagę zasługuje również nowootwarta nartorolkostrada.

Inwestycje i działania 2019

Na działalność z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2019 roku przeznaczono 510.347,79 zł. Wydatki bieżące na kwotę 242.987,29 zł obejmowały: stypendia sportowe dla zawodników z terenu gminy osiągających wysokie wyniki sportowe 230.201,60 zł, bieżące utrzymanie obiektów sportowych 28.224,47 zł, wydatki w ramach funduszu sołeckiego 9.990,00 zł, bieżące utrzymanie placów zabaw i miejsc rekreacji 6.421,22 zł oraz dotację dla stowarzyszeń prowadzących działalność sportową na terenie gminy 168.150,00 zł. Wydatki bieżące na turystykę w kwocie 650,98 zł obejmowały utrzymanie terenów turystycznych, tj. zapłatę za dzierżawę terenów pod wieżą na Trójgarbie i pod infrastrukturę towarzyszącą oraz zakup koszy na śmieci, które ustawiono przy szlakach turystycznych na terenie gminy. W ramach działalności inwestycyjnej wydatkowano 267.360,50 zł na realizację 5 zadań inwestycyjnych:

1. Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Gminie Czarny Bór – budowa integralnego systemu naśnieżania rekreacyjnych tras narciarskich

Celem realizacji tego przedsięwzięcia jest poszerzenie oferty infrastruktury rekreacyjnej na obszarze gminy Czarny Bór poprzez budowę inteligentnego systemu naśnieżania rekreacyjnych tras narciarskich. Zadanie obejmuje m.in.: wykonanie systemu naśnieżania wraz z wykonaniem niezbędnych instalacji, budowę pompowni wody dla potrzeb urządzeń zaśnieżających, budowę systemu naśnieżania biegowych narciarskich tras rekreacyjnych, w tym montaż urządzeń przeznaczonych do

KULTURA FIZYCZNA
I SPORT:

510.347,79 zł

TURYSTYKA:

650,98 zł

**187.759,50
zł**

zaśnieżania, zakup, dostawę, montaż wstępny i uruchomienie wyposażenia systemu naśnieżania w postaci armatki śnieżnej. Na realizację zadania Gmina uzyskała dofinansowanie ze środków UE w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 w kwocie 201.075,00 zł. Łączna wartość nakładów planowanych do poniesienia na realizację tego zadania opiewa na kwotę 540.000,00 zł, w tym w 2019 wydatkowano 187.759,50 zł.

2. Dotacja na dofinansowanie wkładów własnych organizacji realizujących projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych

W ramach zadania udzielono dotacji inwestycyjnej dla UKN Melafir Czarny Bór.

23.500,00
zł

3. Zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej oraz małej infrastruktury na terenie sołectwa Witków

W ramach zadania wybudowano wiatę/altanę drewnianą, którą umiejscowiono obok boiska sportowego. Zadanie zostało realizowane w ramach środków Funduszu Sołeckiego sołectwa Witków.

21.292,00
zł

4. Zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej na terenie sołectwa Grzędy Górne

W ramach tego zadania wybudowano wiatę/altanę drewnianą, którą umiejscowiono obok boiska sportowego. Zadanie realizowane w ramach środków Funduszu Sołeckiego sołectwa Grzędy Górne.

20.049,00
zł

5. Ski-Arena Czarny Bór – przebudowa infrastruktury sportowej wraz z uruchomieniem tras narciarskich i nartorolkowych w Czarnym Borze

Realizacja przedsięwzięcia miała na celu rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej poprzez przebudowę obecnej infrastruktury sportowej wraz z uruchomieniem tras narciarskich i nartorolkowych w Czarnym Borze. Realizacja zadania odbywała się w latach 2016 – 2018. Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki na realizację tego zadania. W 2016 roku zlecono przygotowanie niezbędnej dokumentacji koncepcyjno-technicznej. W kolejnych latach poczyniono prace budowlane. W 2018 roku odebrano obiekt i dopuszczono do użytku. Na 2019 rok zaplanowano kwotę 14.760 zł, obejmującą ostateczne rozliczenia z wykonawcą robót.

14.760,00
zł

→ Stypendia sportowe

W 2019 roku przyznano 16 stypendiów sportowych na łączną kwotę 30.099,00 zł.

16 stypendiów sportowych:

30.099,00 zł

→ Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych

Tabela 19. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych w 2019 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1.	Mistrzostwa Polski w biathlonie letnim na nartorolkach	Zawody w biathlonie, w których zawodnicy zamiast biegu na nartach jeżdżą na nartorolkach. Po raz pierwszy zorganizowana na nartorolkach w Czarnym Borze, dzięki istniejącej infrastrukturze.
2.	Półmaraton Górski z Flagą na Trójgarbie	Impreza biegowa organizowana naprzemiennie przez Gminy Czarny Bór i Stare Bogaczwice. Zawodnicy mają do dyspozycji dwa dystanse –

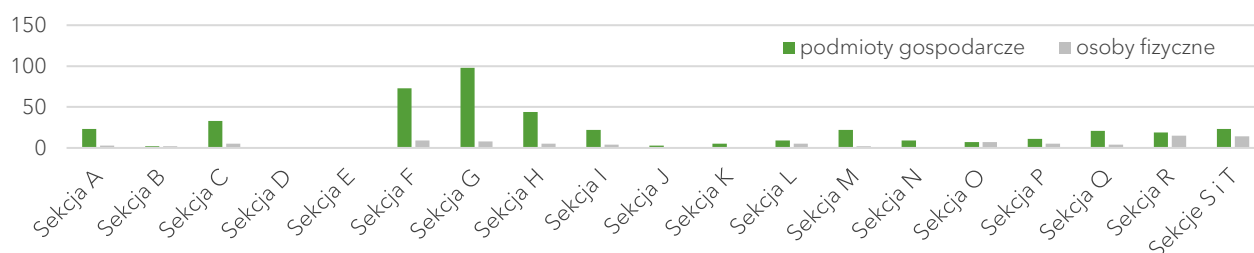
3. **Puchar Melafiru** Impreza biathlonowa organizowana przez Uczniowski Klub Narciarski „Melafir” przy wsparciu Gminy Czarny Bór
4. **Biathlon Dla Każdego** Zawody „Biathlon Dla Każdego” to połączenie biegu przełajowego na średnim dystansie ze strzelaniem z broni laserowej
5. **Wyścig Kolarski o Puchar Starosty Wałbrzyskiego** Impreza kolarska organizowana przez Ludowy Zespół sportowy „Joker” w ramach XIV Festynu Sportu „Szukamy następców naszych Olimpijczyków”

3.5. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2019 roku na terenie Gminy Czarny Bór działalność prowadziło 425 podmiotów wpisanych do rejestru REGON oraz 89 osób fizycznych prowadzących działalność. Największa liczba przedsiębiorstw działała w zakresie handlu hurtowego, detalicznego i naprawy pojazdów (sekcja G: 98 podmiotów) oraz budownictwa (sekcja F: 73). W przypadku jednoosobowych działalności dominowała pozostała działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R: 15) oraz usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja S i T: 14).

Wykres 1. Podmioty gospodarcze i osoby fizyczne prowadzące działalność na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najważniejsze działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki zrealizowane w 2019 roku:

→ **Wdrożenie standardów obsługi inwestora w samorządzie województwa dolnośląskiego**

Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie procedur współpracy z inwestorem, rozwiązań podnoszących atrakcyjność inwestycyjną w JST, w tym przygotowanie, upowszechnienie, aktualizację informacji o ofercie inwestycyjnej JST. Projekt ten jest współfinansowany przez UE ze środków EFS w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. Podmiotami realizującymi zadania w ramach Projektu są DAWG Sp. z o.o. oraz ARAW S.A. Okres realizacji projektu to lata 2019-2021. W 2019 roku na realizację projektu wydatkowano 1.169,19 zł.

→ **Publikacja informacji na stronie internetowej gminy nt. szkoleń, konferencji i możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców z terenu gminy**

→ Organizacja prac społecznie użytecznych

W ramach porozumień zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu gmina zorganizowała prace społecznie użyteczne dla 7 osób. Wartość przekazanego dofinansowania przez PUP w 2019 roku wyniosła 9.795,60 zł.

3.6. OCHRONA ZDROWIA

Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne świadczą 3 placówki ochrony zdrowia⁸: NZOZ „Czarny Bór”, Praktyka Lekarza Rodzinnego oraz Gabinet stomatologiczny. Ponadto w gminie prowadzi działalność Zakład Lecznictwa Odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu w Czarnym Borze. W gminie sprzedaż prowadzi 1 apteka ogólnodostępna.

Inwestycje i działania 2019

Wydatki na ochronę zdrowia w kwocie 56.300,08 zł obejmowały wydatki związane z działalnością Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii (GKRPAiN) oraz działalnością profilaktyczną. W ramach przeciwdziałania narkomanii wydano kwotę 5.232,12 zł. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi i funkcjonowanie komisji wydano 51.067,96 zł, które w całości przeznaczono na realizację szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych, działalność świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz wynagrodzenia członków GKRPAiN.

→ Kardiobus w Czarnym Borze

W 2019 roku na terenie Gminy Czarny Bór w dniach 21 i 22 stycznia zorganizowana została bezpłatna diagnostyka choroby niedokrwiennej serca dla osób powyżej 50 roku życia.

Realizacja programów

→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2019 rok

Podstawowym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych. Zadania programu obejmują: zwiększenie dostępności pomocy prawnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem; prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej dla mieszkańców gmin oraz przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi i ustawy o narkomanii. Na terenie Gminy Czarny Bór za zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii zawarte w Programie odpowiada Wójt Gminy Czarny Bór, a realizuje je: Urząd Gminy Czarny Bór, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Biblioteczno-Kulturalne oraz Placówki Oświatowe. W 2019 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) realizowała poszczególne cele Programu poprzez:

Cel 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

W ramach posiedzeń członkowie GKRPA w trakcie spotkań z osobami nadużywającymi alkoholu oraz z członkami ich rodzin wskazywali miejsca i instytucje, gdzie można uzyskać pomoc w zakresie uzależnienia od alkoholu. Członkowie komisji byli w stałym kontakcie z Zakładem Leczenia Odwykowego w Czarnym Borze oraz zamiejscowym ośrodkiem dla uzależnionych w Kamiennej Górze, gdzie kierowane były osoby z problemem alkoholowym. Gminna Komisja realizując zadania wynikające w Programu w 2019 roku prowadziła **22 aktywnych** spraw osób nadużywających alkoholu na podstawie zgłoszonych wniosków przez

OCHRONA ZDROWIA:

56.300,08 zł

Zarząd Powiatu Wałbrzyskiego

z okazji Dnia Babci i Dziadka zaprasza osoby powyżej 50 roku życia z terenu powiatu wałbrzyskiego na bezpłatną diagnostykę choroby niedokrwiennej serca.

Badania wykonywane są w specjalistycznym kardiologicznym i są bezinwazyjne, bezbolesne oraz wykonywane w spokoju.

Karty z uczestnictwem otrzyma przesyłką z wynikiem analizy SATRO ECO.

Karta posiada na stronie elektronicznej adresy i dane kontaktowe.

Badania odbędą się:

Data badania	Miejsce	Godziny
21 stycznia 2019 roku	Ośrodek Pomocy Społecznej i Kultury	10:00 - 17:00
22 stycznia 2019 roku	Gminny Zespół Szkół i Przedszkola w Czarnym Borze	8:00 - 15:00

⁸ Na obszarze gminy nie prowadzi działalności przychodnia podległa samorządowi terytorialnemu.

rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej i Policję. Do wniosków, gdzie wymagała tego sytuacja, zostały sporządzone wywiady środowiskowe oraz protokoły z rozmów z wezwanymi. Dzięki prowadzonym działaniom **4 osoby** dobrowolnie podjęły leczenie w tut. Zakładzie Leczenia Odwykowego, w tym 1 osoba w związku z postanowieniem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu. Ponadto **2 osoby** po bezpośredniej interwencji Komisji podjęły leczenie niestacjonarne w punkcie terapeutycznym dla osób uzależnionych w Kamiennej Górze. Pozostałe osoby poddane zostały okresowej obserwacji oraz bezpośredniej motywacji ze strony członków Komisji do zachowania trzeźwości. W roku 2019 sporządzono w stosunku do **1 osoby** wnioski do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu o wydanie orzeczenia o przymusowym leczeniu odwykowym.

Cel 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Działania podejmowane w ramach realizacji celu obejmowały informowanie na temat instytucji, które udzielają bezpłatnych porad prawnych, jak np. Biuro Porad Obywatelskich w Wałbrzychu, a także punktów pomocy psychologicznej w okolicznych miejscowościach (m.in. punkt interwencji przy Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu, grupy wsparcia przy Zakładzie Leczenia Odwykowego). W Gminie Czarny Bór nie działa obecnie punkt konsultacyjny, jednak zgodnie z wytycznymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), w miejscowościach których istnieją Zakłady Leczenia Odwykowego punkty takie nie są obligatoryjne. W zakresie poradnictwa prawnego zgłaszające się osoby uzyskiwały bezpośrednią pomoc od koordynatora Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który jest prawnikiem z wieloletnim doświadczeniem w udzielaniu porad prawnych i obywatelskich. Ponadto w ramach umowy cywilnoprawnej zatrudniony został psycholog, który udzielał wsparcia przede wszystkim sportowcom z miejscowych klubów, wśród których znajdują się również członkowie rodzin z problemami alkoholowymi.

Cel 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Ze środków będący w dyspozycji Komisji finansowane były akcje oraz programy profilaktyczne realizowane przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze, Ośrodek Kultury w Czarnym Borze, OPS w Czarnym Borze oraz kluby sportowe oraz organizacje pozarządowe działające na terenie gminy. Dofinansowanie skierowane było m.in. na takie działania jak: organizacja ferii zimowych, organizacja gminnego dnia dziecka, organizacja wakacji w świetlicach szkolnych, organizacja wigilii dla dzieci, organizacja wigilii dla osób korzystających z pomocy OPS w Czarnym Borze oraz innych imprez kulturalnych i sportowych. Powyższe działania miały na celu promowanie w środowiskach zagrożonych alkoholizmem i narkomanią postaw pro społecznych promowały prawidłowe funkcjonowanie w rodzinie i w środowisku lokalnym. Ponadto przyczyniały się do wzrostu aktywności i integracji społecznej. Wypełniając tym samym zalecenia PARPA w zakresie działań profilaktycznych na rzecz społeczności lokalnej.

Cel 4: Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Komisja była w stałym kontakcie z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom zagrożonym alkoholizmem, m.in. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Współpraca odbywała się poprzez wymianę doświadczeń oraz wzajemnych konsultacji w celu wypracowania odpowiedniego planu pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym. Ponadto Komisja była otwarta na finansowanie wsparcia inicjatyw różnych podmiotów, których działanie było ukierunkowane na profilaktykę przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, w tym Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, klubów sportowych, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych.

Cel 5: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez regularną współpracę z pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej wskazywała osoby, co do których konieczna była wzmożona praca socjalna włącznie z zastosowaniem wobec nich kontraktu socjalnego lub innego rodzaju pomocy społecznej. W tym także wsparcia dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie (interwencja kryzysowa, zajęcia korekcyjno-edukacyjne).

Gminna Komisja, realizując zadania określone w Programie, regulowała sprzedaż alkoholu na terenie gminy. W 2019 roku na terenie gminy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych posiadało 14 podmiotów, w tym 11 podmiotów w obrocie handlowym oraz 3 zezwolenia jednorazowe.

Tabela 20. Wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku.

Lp.	Kategoria	Detal	Gastronomia	Jednorazowe
1.	A	7	1	2
2.	B	4	1	1
3.	C	7		

Z uwagi na fakt, że na realizację programu przeznaczane są środki finansowe uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano, że z ww. opłat w 2019 roku wpłynie do budżetu Gminy kwota 69 750,47 zł, która w całości została przeznaczona na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, w tym na zwalczanie narkomanii wydatkowano 5.232,12 zł, a na realizację zadań rozwiązywania problemów alkoholowych 51.067,96 zł.

3.7. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Czarny Bór realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Jego działalność obejmuje m.in. wykonywanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze w 2019 roku wpłynęło 296 wniosków o udzielenie pomocy. Z funduszy pomocy społecznej korzystało 198 gospodarstw domowych (237 osób), które pobrały świadczenia na łączną kwotę 319.886,00 zł. Najczęstszą przyczyną pobierania świadczeń było bezrobocie (81 gospodarstw), niepełnosprawność (50) oraz długotrwała lub ciężka choroba (30). Zasiłki rodzinne pobierały 234 rodziny posiadające 455 dzieci na łączną kwotę 1.205.624 zł. Natomiast świadczenia wychowawcze (500+) 512 rodzin na 824 dzieci na kwotę 3.727.810 zł

Tabela 21. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2019 roku.

Nazwa	Jednostka	2019
Ogółem	liczba gospodarstw	198
	PLN	319 886
Bezdomność	liczba gospodarstw	2
	PLN	701
Potrzeba ochrony macierzyństwa	liczba gospodarstw	12
	PLN	12 387
Bezrobocie	liczba gospodarstw	81
	PLN	122 218
Niepełnosprawność	liczba gospodarstw	50
	PLN	134 300
Długotrwała lub ciężka choroba	liczba gospodarstw	30
	PLN	18 450

Nazwa	Jednostka	2019
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	liczba gospodarstw	5
	PLN	8 075
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	liczba gospodarstw	5
	PLN	10 200
Alkoholizm	liczba gospodarstw	7
	PLN	11 305
Narkomania	liczba gospodarstw	0
	PLN	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	liczba gospodarstw	1
	PLN	1 050
Przemoc w rodzinie	liczba gospodarstw	5
	PLN	1 200
Sytuacja kryzysowa	liczba gospodarstw	0
	PLN	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	liczba gospodarstw	0
	PLN	0
Ubóstwo	liczba gospodarstw	0
	PLN	0
Zdarzenie losowe	liczba gospodarstw	0
	PLN	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 22. Dane pomoc społeczna w 2019 roku.

Nazwa	2018	2019
Liczba świadczeniobiorców [os.]	302	237
Liczba osób (łącznie z dziećmi) objętych pomocą ze względu na powód przyznania pomocy:	581	524
– ubóstwo	114	110
– bezdomność	7	2
– potrzeba ochrony macierzyństwa	98	67
– bezrobocie	71	62
– niepełnosprawność	36	44
– długotrwała lub ciężka choroba	60	51
– bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	23	46
– przemoc w rodzinie	0	0
– alkoholizm	8	7
– narkomania	0	0
– trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	1
– zdarzenie losowe	4	0
– klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Inwestycje i działania 2019

Na zadania z zakresu pomocy społecznej w 2019 roku wydatkowano 1.036.872,52 zł, w tym na: wynagrodzenia i pochodne 391.944,30 zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych 365.617,99 zł, wydatki bieżące związane z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) 209.276,00 zł i wydatki na realizację projektu Aktywny Czarny Bór. W ramach ww. kwot wydatkowano środki w następujących celach:

POMOC SPOŁECZNA:

1.036.872,52 zł

Zadania własne OPS	957 764,18
Zasiłki zostały wypłacone w następujących formach:	
– dożywianie 182 osób w tym: 112 dzieci, 70 dorosłe,	124 374,00
– usługi opiekuńcze dla 7 osób	16 363,43
– zasiłki celowe dla 72 rodzin	35 899,34
– zasiłki okresowe dla 44 rodzin	48 690,00

– składki zdrowotne opłacane za 27 podopiecznych	12 704,00
– opłata za pobyt dzieci w domu dziecka lub innej placówce (4 dzieci)	69 997,36
– zasiłki stałe dla 27 osób	134 300,00
– opłata za pobyt w DPS (2 osoby)	63 412,00
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS	374 439,56
– zakup materiałów, energii, usług zdrowotnych i pozostałych	72 164,49
– wynagrodzenie za sprawowanie opieki	2 000,00
Darowizny (organizacja wigilii)	3 420,00
Dodatki mieszkaniowe dla 37 rodzin	58 310,58
Dodatki energetyczne dla 29 rodzin	4 434,79
Zadania zlecone OPS	5 575 136,87
Zasiłki wypłacone w następującej formie:	
– składki zdrowotne opłacane za 12 podopiecznych (świadczenia pielęgnacyjne)	10 059,00
– świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w ilości dla 249 rodzin	1 456 798,42
– fundusz alimentacyjny dla 21 osób	110 250,00
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS, materiały, usługi	41 832,00
– świadczenia wychowawcze dla 557 rodzin	3 727 810,45
– wynagrodzenia, ZUS, FP, materiały, usługi	48 427,00
– program dobry start dla 581 uczniów wraz z kosztami	179 960,00
Pomoc materialna dla 45 uczniów	75 028,82
Karta dużej rodziny	96,35
Asystent rodziny dla 8 rodzin	12 500,00
Projekt EFS Aktywny Czarny Bór	68 847,13
Ogółem wydatki w okresie 01-12/2019	6.752.118,72

→ Aktywny Czarny Bór

169.298,05
zł

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze rozpoczął realizację projektu pn. „Aktywny Czarny Bór”, którego realizacja ma na celu przywrócenie jego uczestnikom (10 osób) korzystającym ze świadczeń OPS w Czarnym Borze zagrożonym wykluczeniem społecznym, zdolności do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie, w społeczności lokalnej oraz poprawę i wzmocnienie ich zdolności do poszukiwania i podjęcia pracy poprzez zminimalizowanie barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. Uczestnikami projektu są osoby bezrobotne (zarówno zarejestrowane, jak i niezarejestrowane w PUP), w tym osoby niepełnosprawne, korzystające z pomocy społecznej, będące w wieku aktywności zawodowej. Z zakwalifikowanymi do Projektu osobami został podpisany kontrakt socjalny, a na jego podstawie uczestnicy projektu zostali objęci instrumentami aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym oraz edukacyjnym. W okresie trwania projektu (08.2019 – 09.2020) realizowane są zadania, w ramach których uczestnicy projektu korzystają z kompleksowego wsparcia obejmującego:

- doradztwo prawne i psychologiczne,
- kompleksowa praca socjalna, w ramach której zapewniona zostanie wypłata zasiłków w ramach wkładu własnego do projektu,
- wsparcie coacha,
- trening kompetencji i umiejętności społecznych,
- wsparcie brokera edukacyjnego,
- kursy i szkolenia zawodowe.

Ponadto mając na uwadze fakt, że częstą barierą w rozwoju kompetencji, jest konieczność sprawowania opieki nad dziećmi, uczestnicy projektu będą mogli skorzystać z dofinansowania dla opiekunki/opiekuna, który będzie sprawował opiekę nad ich dziećmi w godzinach zaangażowania uczestników w kursy i szkolenia zawodowe. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa 9 Włączenie

społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – konkursy horyzontalne. Całkowita wartość projektu wynosi: 221.942,01 zł, z czego 176.237,50 zł stanowić będzie kwota pozyskanego dofinansowania ze środków UE. W 2019 roku na realizację projektu wydatkowano 169.298,05 zł.

Na zadania z zakresu pomocy rodzinie w 2019 roku wydatkowano 5.657.730,58 zł, w tym w ramach zadań zleconych kwotę: 5.575.233,22 zł. Na wydatki składały się m.in.: świadczenia na rzecz osób fizycznych 5.469.008,87 zł, wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 85.650,20 zł oraz wydatki związane z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej 103.071,51 zł. W ramach kwoty 5.575.233,22 zł z wydatków na realizację zadań zleconych, sfinansowano m.in.: świadczenia rodzinne wraz z dodatkami dla 249 rodzin - 1.456.798,42 zł, fundusz alimentacyjny dla 21 osób - 110.250,00 zł, wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników - 41.832,00 zł, świadczenia wychowawcze dla 557 rodzin („500+”) - 3.727.810,45 zł, wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników („500+”) - 48.427,00 zł, składki zdrowotne opłacane za 12 podopiecznych (św. pielęgnacyjne) - 10.059,00 zł, wypłatę świadczeń dla 581 uczniów w ramach programu Dobry Start - 179.960,00 zł, realizację programu Karta Dużej Rodziny - 96,35 zł. Ze środków własnych na pomoc społeczną gmina poniosła wydatki w kwocie 82.497,36 zł, w tym na zapłatę za pobyt dzieci w domu dziecka lub innej placówce (4 dzieci) - 69.997,36 zł oraz realizację programu Asystent Rodziny - 12.500,00 zł. Wydatki majątkowe w kwocie 2.350,00 zł zostały poniesione na przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach programu Maluch w ramach realizacji zadania pn.: „Budowa żłobka w Czarnym Borze”.

RODZINA:

5.660.080,58 zł

→ Budowa żłobka w Czarnym Borze

Budowa żłobka ma na celu utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3. Przewidywana liczba utworzonych miejsc to 20-40. Realizację zadania przewidziano na lata 2019 – 2020. Na realizację tego przedsięwzięcia Gmina zamierza pozyskać dofinansowanie z Rządowego Programu Maluch+. Wartość zadania oszacowano na kwotę 3.000.000 zł, z czego 2.400.000 zł, planuje się sfinansować z otrzymanego wsparcia. W 2019 roku na realizację zadania wydatkowano 2.350,00 zł.

2.350,00 zł

Realizacja programów

→ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U 2018 r. poz. 1508 ze zm.) do zadań obowiązkowych gminy należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których nadrzędnym celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest także istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Bór związanej z nowymi możliwościami pozyskiwania funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym na politykę społeczną. Dokument niniejszy jest również wyrazem dążenia władz do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Organem koordynującym wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Realizacja działań wynikających ze Strategii będzie odbywać się zgodnie z harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach.

Tabela 23. Realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 w 2019 roku.

Lp.	Cel strategiczny	Mierniki oceny	2019
1.	CEL STRATEGICZNY 1. WZMACNIANIE PRAWIDŁOWEJ ROLI RODZINY	– Liczba udzielonej pomocy w formie pracy socjalnej	479
		– Liczba asystentów rodziny	1
		– Liczba rodzin objętych wsparciem finansowym	198
		– Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie	11

Lp.	Cel strategiczny	Mierniki oceny	2019
		przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
2.	CEL STRATEGICZNY 2. AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA NA RZECZ OGRANICZANIA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	– Liczba osób z niepełnosprawnością w bazie OPS	325
		– Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną	50
		– Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	50
		– Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	5
		– Liczba miejsc pobytu w ośrodkach wsparcia	0
3.	CEL STRATEGICZNY 3. PREWENCJA DOTYCZĄCA OGRANICZENIU NEGATYWNYCH SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ	– Liczba akcji profilaktycznych	>5
		– Ilość szkół, które uzyskały wsparcie na działania związane z zapobieganiem używania środków psychoaktywnych	1
		– Liczba osób, wobec których GKiPiPA prowadzi postępowanie dot. podjęcia leczenia odwykowego w specjalistycznych placówkach	22
		– Liczba punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy	0

→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021

Celem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Czarny Bór, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji. Na terenie Gminy Czarny Bór zaangażowane są: Placówki oświatowe i kulturalne, Komisariat Policji w Boguszkowie Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Borze, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe oraz parafie. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Program jest finansowany ze środków budżetu Gminy Czarny Bór oraz budżetu państwa (programy rządowe).

Tabela 24. Wspieranie rodziny w 2019 roku.

Lp.	Nazwa	2018	2019
1.	Liczba zatrudnionych asystentów	1	1
2.	Liczba rodzin objętych opieką asystenta	9	8
4.	Utworzone rodziny zastępcze	0	0
5.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych	1	1
6.	Liczba dzieci, które wróciły do rodzin naturalnych	0	0
7.	Liczba dzieci umieszczonych w innej rodzinie zastępczej*	0	0
8.	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych*	6	0

Tabela 25. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021 w 2019 roku.

Lp.	Cele szczegółowe / Realizacja 2019
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Zapewnienie świadczeń wychowawczych, rodzinnych, pielęgnacyjnych oraz środowiskowej pomocy społecznej. Dożywianiem objęto 75 dzieci, uczniów szkół podstawowych w formie ciepłego posiłku, na terenie placówek oświatowych oraz w punktach żywieniowych. W ramach ustawy o pomocy społecznej zapewniono pomoc rzeczową ubogim rodzinom w formie paczek żywnościowych i talonów do sklepu.
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Lp. Cele szczegółowe / Realizacja 2019

Podejmowano działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, m.in. poprzez przeprowadzenie rozmów z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są ofiarami przemocy oraz informowano o możliwości uzyskania pomocy. Podejmowano także działania profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do poradni psychologicznej.

3. **Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących**

Pracownicy socjalni prowadzili bieżący monitoring 32 rodzin zagrożonych kryzysem. Przeprowadzono także szkolenia w porozumieniu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie odnośnie możliwości uzyskania wsparcia dla osób niepełnosprawnych. W ramach umożliwienia i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych i asystentów brano udział w szkoleniach.

4. **Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży**

Pracownicy socjalnych prowadzili bieżący monitoring rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

5. **Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych**

Prowadzone działania obejmowały profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.

6. **Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych**

Działania koordynował Ośrodek Pomocy Społecznej, który na bieżąco współpracował z podmiotami podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży. W 2019 roku asystent rodziny zapewniał wsparcie dla 8 rodzin z terenu gminy. Opieka w postaci domu dziecka zapewniała była dla 4 dzieci.

→ **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022**

Program zakłada działania profilaktyczne i ochronne i doskonalące dotychczasowe działania jednostek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nadrzędnym celem programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny, w szczególności ochrona osób doznających przemocy, w tym dzieci. Cel ten można osiągnąć jedynie przez interdyscyplinarne działania służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł jak również środki Gminnej Komisja ds. rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy przez wzrost świadomości społecznej.

Tabela 26. Niebieskie karty w 2019 roku.

Lp.	Nazwa	2018	2019
1.	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	6	11
2.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	6	11
3.	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	6	8

Na terenie Gminy Czarny Bór pomocą w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej zajmuje się: Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze oraz Zespół Interdyscyplinarny. Za realizację Programu odpowiada Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. W 2019 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjął 11 wniosków dotyczących przemocy domowej. Procedurą Niebieskiej Karty objętych zostało 11 rodzin, a w przypadku 8 procedura została zakończona. Zespół we wszystkich 11 przypadkach występował do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie. Sprawcy przemocy motywowani byli do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej. W 2019 roku nie została powołana żadna grupa robocza w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy

w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Dla potrzeb ofiar przemocy w rodzinie w Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował całodobowy telefon zaufania i mogli oni także korzystać z bezpłatnych porad prawnych.

→ **Wieloletni program ośłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023**

Wieloletni Program Ośłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 jest programem ośłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ww. ustawy. Celem programu ośłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Na terenie Gminy Czarny Bór zamieszkują rodziny, które nie spełniają kryteriów ustawowych do udzielenia świadczeń z pomocy społecznej, a które z uwagi na trudną sytuację życiową w jakiej się znajdują, wymagają wsparcia. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 umożliwi udzielenie pomocy w formie posiłków dla dzieci i uczniów bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej. W 2018 roku na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów prawa, taką pomocą objęto 4-ro dzieci i uczniów wskazanych przez placówki oświatowe. Program ośłonowy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi Gminy Czarny Bór (szkołami i przedszkolami) oraz szkołami i przedszkolami prowadzonymi przez inne jednostki samorządu terytorialnego albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Czarny Bór. Koordynatorem programu ośłonowego jest Wójt Gminy Czarny Bór. Program ośłonowy jest finansowany ze środków własnych Gminy Czarny Bór oraz dotacji z budżetu państwa otrzymanej w ramach dofinansowania wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”. W 2019 roku pomocą w ramach wieloletniego programu ośłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 objętych zostało 75 dzieci.

3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Mieszkaniowy zasób komunalny Gminy Czarny Bór w 2019 roku obejmował 123 mieszkania o powierzchni 5.362,17 m². W 100% zarządzie Gminy Czarny Bór znajdowało się 5 budynków komunalnych o powierzchni 1.224, m², z których 4 były w stanie średnim a 1 w dobrym. Gmina dysponowała także 10 lokalami socjalnymi o powierzchni 395 m². Pustostany obejmowały 2 lokale o powierzchni 85,58 m². W 2019 roku minimalna stawka czynszu komunalnego wynosiła 2,60 zł/m²/ miesiąc, a maksymalna 4,68 zł/m²/ miesiąc, natomiast czynszu socjalnego 1,30 zł/m²/ miesiąc. Zaległości w opłatach za mieszkania wynosiły 294.114,10 zł i dotyczyły 64 mieszkań, przy ściągłości należności czynszowych na poziomie 85%.

Inwestycje i działania 2019

W 2019 roku na gospodarkę mieszkaniową wydatkowano ogółem 1.531.207,44 zł. Kwotę 1.250.650,68 zł przeznaczono na wydatki inwestycyjne obejmujące budowę budynku komunalnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze oraz adaptację budynku Jaczków 22 na cele mieszkaniowe:

GOSPODARKA MIESZKANIOWA:

1.531.207,44 zł

→ **Budowa budynku komunalnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze**

W 2019 roku przy ulicy Wesołej rozpoczęto budowę budynku z 12 mieszkaniami jedno i dwupokojowymi. Realizacja zadania ma na celu zapewnienie właściwej polityki mieszkaniowej na terenie gminy, która pozwoli na powiększenie gminnego zasobu lokalowego. Wartość zadania to ok. 2,8 mln zł. W związku z planowaną realizacją przedsięwzięcia Gmina wystąpiła do Banku Gospodarstwa Krajowego

**1.249.728,18
zł**

z wnioskiem o dofinansowanie w ramach rządowego programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego i otrzymała dofinansowanie wysokości ok. 40% kosztów kwalifikowanych (zgodnie z założeniami programu) w kwocie ok. 900.000,000 zł. W czerwcu 2019 roku zawarto umowę z Wykonawcą, który przystąpił do prac budowlanych. W 2019 roku w związku z realizacją przedsięwzięcia wydatkowano 1.249.728,18 zł. Zakończenie budowy planowane jest na 2020 rok.

→ **Aktualizacja dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Adaptacja budynku Jaczków 22 na cele mieszkaniowe**

Gmina w swoim zasobie nieruchomości posiada budynek po byłej świetlicy w Jaczkowie (nr budynku: 22), który przeznaczono na stworzenie komunalnych lokali mieszkalnych. W ramach przebudowy tego obiektu w pierwszej kolejności planuje się wyodrębnienie 2 lokali mieszkalnych na parterze budynku, a następnie wymianę pokrycia dachowego. W dalszej kolejności przeprowadzone zostaną prace związane z zagospodarowaniem poddasza na kolejne lokale mieszkalne. W 2019 roku opracowano dokumentację kosztorysowo-budowlaną oraz uzyskano pozwolenie na budowę (922,50 zł). Realizacja zadania planowana jest w kolejnych latach.

→ **Remonty w zasobach komunalnych**

W budynkach wspólnot mieszkaniowych na terenie Czarnego Boru, w których lokale mieszkalne posiada również Gmina sukcesywnie wykonywane są przyłącza sieci gazowej. W 2019 roku gmina podjęła próbę wyłonienia wykonawcy, który doprowadzi gaz do 3 lokali mieszkalnych w budynku przy ul. Wesołej 26 w Czarnym Borze. Jednak ze względu na fakt, że najkorzystniejsza oferta znacznie przekraczała środki przeznaczone na to zadanie, Gmina unieważniła zapytanie ofertowe. W roku 2020 ponownie przeprowadzone zostanie postępowanie na wyłonienie wykonawcy tych prac. Jednocześnie planowane jest sukcesywne podłączanie do gazu kolejnych lokali komunalnych, w budynkach do których gaz został doprowadzony. W 2019 roku na remonty w budynkach i lokalach komunalnych wydatkowano 11.881,71 zł.

→ **Likwidacja jednostki budżetowej pn.: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze**

Na podstawie Uchwały Nr W34/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 lutego 2019 roku, z dniem 30 czerwca 2019 roku zlikwidowana została jednostka budżetowa pn. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze⁹. Majątek ruchomy Zakładu został przekazany Wójtowi Gminy Czarny Bór, który zdecydował o przeznaczeniu poszczególnych składników majątku. Likwidacja Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze, wynikała przede wszystkim ze zmniejszenia zadań Zakładu po przejściu przez Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie oraz zadań związanych z ich utrzymaniem i rozliczaniem usług dostawy wody i odbioru ścieków. Z dniem 30 czerwca 2019 roku zadania wynikające ze statutu Zakładu przejął Urząd Gminy Czarny Bór, z zachowaniem

⁹ Czynności likwidacyjne Zakładu przeprowadził likwidator powołany przez Wójta Gminy Czarny Bór, a szczegółowy zakres obowiązków likwidatora został określony Zarządzeniem Nr 16/2019 Wójta Gminy Czarny Bór w sprawie powołania Likwidatora Jednostki Budżetowej pod nazwą „Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze”.

ciągłości ich realizacji. Ma to pozytywny wpływ na możliwość bezpośredniej kontroli nad zadaniami realizowanymi przez Zakład, co usprawni ich realizację. Przejęcie zadań Zakładu przez Urząd Gminy Czarny Bór pozwala również na lepsze wykorzystanie potencjału technicznego, efektywniejsze zarządzanie oraz szybsze reagowanie na potrzeby mieszkańców. Decyzja o likwidacji Zakładu spowodowana była także względami ekonomicznymi, a w szczególności wysokimi kosztami osobowymi pracowników Zakładu.

W 2019 roku ramach wydatków bieżących sfinansowano bieżące utrzymanie substancji mieszkaniowej zarządzanej do 30.06.2019 r. przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (134.686,43 zł), a od dnia 1.07.2019 r. przez Urząd Gminy Czarny Bór (123.265,55 zł). W ramach gospodarki mieszkaniowej poniesiono również wydatki na działalność związaną z gospodarowaniem gruntami i nieruchomościami (18.291,78 zł) oraz opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (24.060,00 zł).

3.9. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Gmina Czarny Bór dysponuje dobrze rozwiniętą siecią powiązań komunikacyjnych. Zewnętrzne połączenia komunikacyjne gminy zapewnia droga wojewódzka nr 367 (7km), relacji: Jelenia Góra – Kamienna Góra – Wałbrzych, stanowiąca główną oś komunikacyjną obszaru gminy na kierunku wschód-zachód i mająca podstawowe znaczenie dla powiązań komunikacyjnych w skali lokalnej i regionalnej. Na osi północ-południe powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga powiatowa relacji: Jaczków – Grzędy. W 2019 roku przez obszar gminy prowadziło 38,2 km dróg gminnych, z których 83,2% posiadało nawierzchnię ulepszoną, a około 75% z nich stan techniczny oceniany był jako bardzo dobry i dobry. Przez obszar gminy prowadziły 2 linie komunikacji publicznej, a mieszkańcy mogli korzystać z 18 przystanków, z których 15 było wyposażonych w wiaty

Inwestycje i działania 2019

W 2019 roku na transport i łączność wydatkowano ogółem 2.066.127,83 zł. Wydatki majątkowe na kwotę 1.689.502,49 zł obejmowały realizację 8 zadań inwestycyjnych:

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ:

2.066.127,83 zł

1. Przebudowa ulic Sportowej i Skalników w Czarnym Borze

Celem realizacji przedsięwzięcia jest poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy. W zakres całej inwestycji wchodzi przebudowa istniejących ulic Sportowej i Skalników obejmująca przebudowę odcinków dróg klasy D o łącznej długości **941 mb**, przebudowa chodników o łącznej długości blisko **300 m**, wykonanie chodników dla pieszych i **46** stanowisk parkingowych, wykonanie szykan spowalniających ruch i wyniesionych wysp na skrzyżowaniach oraz montaż instalacji ostrzegawczych LED. Termin zakończenia prac planowany jest do końca 2020 roku. Gmina Czarny Bór na realizację zadania pozyskała dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na poziomie 80% wartości inwestycji. Wartość pozyskanego dofinansowania opiewa na kwotę 2.880.451,44 zł, przy łącznej wartości projektu 3.600.564,30 zł. Łączne nakłady inwestycyjne obejmujące także koszty niekwalifikowalne, które w projekcie ustalono na kwotę 3.770.000 zł. W 2019 roku opracowano dokumentację techniczną oraz wyłoniono wykonawcę, który przystąpił do prac budowlanych, a na realizację zadania wydatkowano 1.074.664,03 zł, w tym dofinansowanie od w ramach Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 822.833,83 zł (część I).

1.074.664,03 zł

2. Przebudowa drogi gminnej - dz. 347, 329 w Grzędach

Realizacja tego przedsięwzięcia miała na celu poprawę stanu infrastruktury drogowej w granicach działek wskazanych w nazwie zadania. W ramach tego przedsięwzięcia wykonano w 2018 roku roboty budowlane związane z wymianą nawierzchni i elementów infrastruktury towarzyszącej. Zadanie zakończono w 2018 roku, wartość wydatków na 2019 rok, obejmuje zapłatę faktury końcowej za roboty budowlane oraz za nadzór inwestorski w kwocie 440.431,34 zł.

**440.431,34
zł**

3. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – dz. nr 62/1 w Czarnym Borze

W ramach zadania przebudowano odcinek drogi o długości 100 m, z ułożeniem nawierzchni betonowo-asfaltowej. Zadanie zrealizowano i zakończono w 2019 roku. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie od Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w kwocie 25.200 zł.

**105.906,20
zł**

4. Utwardzenie placu użyteczności publicznej w Borównie

W ramach zadania wykonano prace budowlane polegające na wykonaniu podbudowy i wyłożeniu kostki betonowej na działce nr 233/2 w Borównie. Zadanie realizowane w ramach środków Funduszu Sołeckiego sołectwa Borówno.

35.000,00 zł

5. Odbudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych - dz. nr 189 w Witkowie

W ramach zadania w 2019 roku opracowano dokumentację techniczną. Realizacja zadania została przeniesiona na 2020 rok ze względu na planowane dofinansowanie od Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.

18.477,28 zł

6. Przebudowa dróg gminnych

Zadanie, w ramach którego planuje się nakłady na nowe zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury drogowej, przed ich wyodrębnieniem w budżecie gminy. W 2019 roku ramach tego zadania wydatkowano środki na opracowanie dokumentacji technicznej.

14.145,00 zł

7. Przebudowa ul. Zamkowej w Czarnym Borze

Zadanie planowane do realizacji w późniejszych latach. W 2019 roku dokonano wydatku na zakup wypisów z map ewidencyjnych.

272,50 zł

8. Zagospodarowanie terenu po byłej drodze wojewódzkiej nr 367

W 2019 roku poniesiono wydatki na wykonanie przyłącza elektrycznego pod planowaną inwestycję. Zadanie planowane jest do realizacji w nadchodzących latach.

606,14 zł

Pozostałe działania zrealizowane w 2019 roku w kwocie 376.625,34 zł obejmowały m.in.:

- remonty cząstkowe dróg gminnych (62.335,85 zł),
- zakup materiałów i wyposażenia, służących utrzymaniu gminnej infrastruktury drogowej (21.951,41 zł),
- zakup i montaż znaków drogowych, progów zwalniających i luster (21.347,51 zł),
- wycinkę i korekta drzewostanu w pasie dróg gminnych (52.416,59 zł),
- czyszczenie rowów i roboty odwodnieniowe (17.712,00 zł),

- zimowe utrzymanie dróg (144.647,45 zł), pozimowe i letnie sprzątanie dróg powiatowych na terenie gminy Czarny Bór (30.000,00 zł), które sfinansowano ze środków otrzymanej dotacji w związku z zawartym z Powiatem Wałbrzyskim oraz wynagrodzenia osób sprzątających przystanki i sporządzenie projektu organizacji ruchu (10.882,92 zł).

Ponadto w dniu 18 czerwca 2019 roku w świetlicy wiejskiej w Gostkowie (gmina Stare Bogaczowice) zorganizowano spotkanie dla mieszkańców Gmin Czarny Bór (szczególnie Jaczkowa) i Stare Bogaczowice (szczególnie Gostkowa) poświęcone budowie drogi ekspresowej S-3, w którym wzięli udział przedstawiciele GDDKiA.

3.10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Czarny Bór odpowiada Komisariat Policji w Boguszowie Gorcach. Ochotnicza Straż Pożarna z jednostkami w: Czarnym Borze, Borównie, Grzędach, Jaczkowie i Witkowie zajmuje się prewencją i walką z pożarami oraz pozostałymi zagrożeniami dla zdrowia i życia ludzkiego, dobytku oraz środowiska naturalnego oraz odpowiada za usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof. W 5 jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy zrzeszonych jest ponad 100 strażaków.

Inwestycje i działania 2019

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2019 roku wydatkowano ogółem 905.505,33 zł. W ramach wydatków majątkowych zrealizowano następujące zadania inwestycyjne:

BEZPIECZEŃSTWO
PUBLICZNE I OCHRONA
PRZECIWPOŻAROWA

905.505,33 zł

1. Budowa remizy strażackiej w Witkowie

W ramach zadania wybudowano nowy obiekt remizy strażackiej w Witkowie, w miejscu byłej, która uległa zniszczeniu w wyniku Orkanu Grzegorz w 2017 roku i konieczna była jej całkowita rozbiórka. Obiekt oddany do użytku w 2019 roku.

739.395,47 zł

2. Dopuszczenie ochotniczej straży pożarnej w Grzędach

Zadanie zrealizowane w ramach Funduszu Sołeckiego sołectwa Grzędy.

20.041,13 zł

3. Dofinansowanie zakupu policyjnego radiowozu

W porozumieniu z Komendą Wojewódzką Policji i innymi JST zakupiono nowy radiowóz policyjny, który będzie wykorzystywany także na terenie Gminy Czarny Bór. Na mocy porozumienia Gmina przekazała dofinansowanie w formie dotacji celowej.

15.000,00 zł

4. Dotacja na dofinansowanie wkładów własnych organizacji realizujących projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych

W ramach zadania przekazano dotację dla OSP w Witkowie, w celu dofinansowania wkładu własnego do dwóch projektów, w ramach których zakupiono zestaw ratownictwa drogowego i motopompę szlamową.

11.334,84 zł

5. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w Czarnym Borze

12.373,80 zł

Wydatki bieżące na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2019 roku w kwocie 119.733,89 zł zostały przeznaczone na:

- utrzymanie ochotniczych straży pożarnych (115.733,89 zł), w tym m.in. dotacje dla jednostek OSP z terenu gminy na utrzymanie gotowości bojowej 90.609,53 zł,

- dofinansowanie zakupu sztandaru dla KM PSP w Wałbrzychu (3.000 zł),
- realizację zadań z zakresu obrony cywilnej (zadanie zlecone - 1.000 zł).

Ponadto w 2019 roku:

- Cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Czarny Bór otrzymały **dofinansowanie w ramach Programu "Mały Strażak"** realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Oficjalne przekazanie symbolicznych promes odbyło się w siedzibie Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu. Zdobyte środki finansowe pozwolą strażakom z OSP Czarny Bór, Grzędy, Jaczków i Witków na doposażenie jednostek w niezbędny sprzęt, który poprawi bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Czarny Bór.
- Podobnie jak w latach ubiegłych, na stronach internetowych Urzędu Gminy publikowane były artykuły dot. bezpieczeństwa, m.in.: Jak kupować bezpiecznie w sieci? Jak bezpiecznie korzystać z kart płatniczych?
- W dniach od 18 lutego do 24 lutego 2019 roku, w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Pokrzywdzonym Prześstępstwem, prowadzona była akcja mająca na celu udzielenie ofiarom przestępstw bezpłatne wszechstronnych informacji o przysługujących im uprawnieniach oraz możliwościach dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec sprawców przestępstw oraz informacji w sprawach cywilnych i administracyjnych. W ramach akcji Prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej osobom, które zostały pokrzywdzone przestępstwem.

3.11. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Czarny Bór określa dokument zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór. W 2019 roku na terenie gminy obowiązywało 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

Tabela 27. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2019 roku.

Lp.	Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:	Powierzchnia [km ²]	
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Czarny Bór i Borówno	Uchwała Nr VII/19/2003 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 25 lutego 2003 r.	24,8961
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Witków o Jaczków	Uchwała Nr X/51/2007 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 22 listopada 2007 r.	23.013,3990
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czarny Bór i Borówno – obszar „A”	Uchwała Nr X/44/2011 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 17 października 2011 r.	14.203,3584
4.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Witków	Uchwała Nr XIX/138/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	672,5986
5.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jaczków	Uchwała Nr XXIX/139/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	1.268,7027
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Witków i Jaczków	Uchwała Nr XXIX/140/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	410,1246

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Czarny Bór.

W 2019 roku wydano 2 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz 8 decyzji o warunkach zabudowy ogółem, w tym 5 dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 3 innej zabudowy.

Inwestycje i działania 2019

- Kontynuacja prac nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Uchwałą Nr 11/10/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 26 listopada 2018 roku przystąpiono do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór”. Granice obszarów objętych zmianą studium położone są w obrębie wsi Borówno, Czarny Bór, Grzędy, Jaczków i Witków. Podstawą podjęcia prac nad zmianą studium była potrzeba wyznaczenia nowych terenów dla realizacji lądowiska w części obrębów wsi: Witków, Jaczków, Borówno i Czarny Bór. Wprowadzenie zmian

do studium spowodowało potrzebę opracowania nowej redakcji części rozdziałów obowiązującego dokumentu. Zmiany te obejmują ustalenia głównie dla struktury funkcjonalno-przestrzennej. Nową redakcją został objęty rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zostały w nim wyznaczone nowe tereny dla lokalizacji lądowiska, innego miejsca przystosowanego do startów i lądowań statków powietrznych oznaczonego symbolem KLS. W dniu 27 sierpnia 2019 roku Uchwałą Nr XIII/69/2019 oraz XIII/68/2019 Rady Gminy Czarny Bór przyjęta została zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór. Do projektu zmiany studium w wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi. Koszt realizacji zadania w 2019 roku wyniósł 50.276,00 zł.

→ **Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Czarny Bór**

W dniu 29 października 2019 roku Rada Gminy Czarny Bór podjęła Uchwałę Nr XVI/80/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Czarny Bór, gmina Czarny Bór. Obszar objęty opracowaniem mpzp położony jest w rejonie drogi wojewódzkiej 367 oraz planowanej obwodnicy wsi Czarny Bór. Do planu przystąpiono ze względu na potrzebę zmian rolniczej przestrzeni produkcyjnej i terenów obsługi komunikacyjnej na tereny produkcji i usług. Projektowane zmiany są zgodne z ustaleniami studium i stanowią kolejną lokalizację terenów produkcyjnych w obszarze wsi Czarny Bór. Wyniki analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zgodność przewidywanych rozwiązań projektowych z ustaleniami studium wskazały na celowość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

Współpraca wewnętrzna. Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu i nie kierując się osiągnięciem zysku, stanowią one ponadto znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców gminy Czarny Bór. Priorytetem gminy jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. Na terenie gminy działa 9 klubów sportowych, stowarzyszenia seniora oraz Uniwersytet III Wieku. W 5 jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszonych jest ponad 100 strażaków, a Mieszkańcy gminy wykazują się aktywnością na wielu polach angażując się w lokalne przedsięwzięcia.

→ **Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok**

Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rzecz jego mieszkańców. Program jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy oraz wyrazem zaangażowania samorządu i organizacji pozarządowych w tworzenie planu współdziałania na zasadach uczciwej konkurencji i jawności. Jest on również dokumentem określającym ramy wzajemnej współpracy dla dobra i rozwoju lokalnej społeczności. Głównym celem Programu jest lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców gminy. Jako priorytetowe zadania publiczne w zakresie współpracy finansowej Gminy z organizacjami na 2019 określone zostały: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej; kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wypoczynek dzieci i młodzieży; działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz działalność na rzecz organizacji pozarządowych. Środki planowane na realizację Programu w 2019 roku

ustalone zostały w wysokości nie mniejszej niż 50.000 zł. Ostateczna wysokość środków na realizację Programu współpracy określona została w uchwale budżetowej na 2019 rok.

W 2019 roku zrealizowanych zostało **16 zadań publicznych**, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu. W realizacji programu wzięło udział **13 organizacji pozarządowych**. Na ogłoszone konkursy ofert organizacje pozarządowe złożyły **18 ofert**, w tym 2 oferty z własnej inicjatywy z wnioskiem pominięcia konkursu ofert (art. 19a ustawy). W ramach realizacji programu podpisano 16 umów na powierzenie i wsparcie realizacji zadań publicznych. Na realizację programu w 2019 roku z budżetu Gminy Czarny Bór wydatkowano **206.650,00 zł**. Wykaz udzielonych dofinansowań na realizację zadań publicznych przedstawiony został w tabeli poniżej. Niefinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmowały udostępnianie sal, wsparcie merytoryczne oraz informowanie o innych źródłach finansowania. Pozostałe formy współpracy samorządu gminnego z organizacjami pożytku publicznego (w trybie art. 19a) w 2019 roku obejmowały działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży w postaci organizacji zgrupowań sportowych i wypoczynku letniego zawodników.

16 zadań publicznych
206.650,00 zł

Tabela 28. Mierniki efektywności ujęte w § 10 Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 dotyczącym sposobu oceny jego realizacji.

Lp.	Nazwa miernika efektywności	2019
1.	liczba zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu	16
2.	liczba organizacji pozarządowych biorących udział w realizacji Programu	13
3.	liczba ofert złożonych przez organizacje pozarządowe na ogłoszone konkursy ofert	18
4.	liczba ofert złożonych przez organizacje pozarządowe z własnej inicjatywy w tym liczba ofert złożonych z wnioskiem pominięcia konkursu ofert (art. 19a ustawy)	2
5.	liczba podpisanych umów na powierzenie i na wsparcie realizacji zadań publicznych	16
6.	beneficjenci zrealizowanych działań publicznych ujętych w Programie: zawodnicy klubów sportowych, dzieci i młodzież szkolna, członkowie stowarzyszeń i zespołów ludowych, seniorzy, cała społeczność gminna	
7.	wysokość środków finansowych z budżetu Gminy przeznaczonych na realizację Programu	206.650,00
8.	liczba skonsultowanych projektów aktów prawa miejscowego i liczba organizacji pozarządowych biorących udział w konsultacjach zgodnie z uchwałą, o której mowa w Rozdziale XI ust 2 Programu	1

Tabela 29. Zestawienie organizacji, którym zostały przyznane dotacje w 2019 roku.

Lp.	Nazwa organizacji	OTWARTE KONKURSY OFERT						Tryb uproszczony	Razem
		I	II	III	IV	V	VI		
1.	Uczniowski Klub Narciarski „Melafor” Czarny Bór	75.000			4.500	23.500		10.000	107.500
2.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik”		10.000						10.000
3.	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe „Iskra” Witków		15.000		10.000				25.000
4.	Ludowy Zespół Sportowy „Płomyk” Borówno		10.000						10.000
5.	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Husaria” Grzędy		10.000						10.000
6.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków				14.000				14.000
7.	Stowarzyszenie „Górali Czarnoborskich”						15.000		15.000
8.	Stowarzyszenie „Atrakcyjni”			3.000					3.000
9.	Stowarzyszenie „Klub Seniorów”			3.000				1.650	4.650
10.	Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych „Aktywni”	2.000							2.000
Ogółem:		77.000	45.000	6.000	28.500	23.500	15.000	6.150	206.650

Źródło: Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2019.

Tabela 30. Otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 roku zadań publicznych.

Lp.	Nazwa obszaru / Rodzaj zadania	Nazwa organizacji	Nazwa zadania publicznego	Kwota przyznanej dotacji [zł]	Kwota wykorzystanej dotacji [zł]
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej					
1.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych, poprzez szkolenie w oparciu o gminną bazę sportową oraz uczestnictwo we współzawodnictwie sportowym.	UKN Melafir	Organizacja szkolenia sportowego i upowszechnianie współzawodnictwa sportowego w zakresie narciarstwa biegowego na terenie Gminy Czarny Bór	75.000,00	75.000,00
2.	Upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie zajęć treningowych, udział w rozgrywkach i turniejach sportowych.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych "Aktywni"	Prowadzenie zajęć treningowych, udział w rozgrywkach i turniejach sportowych	2.000,00	2.000,00
3.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego w zakresie gier zespołowych oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe Iskra Witków		15.000,00	15.000,00
4.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego w zakresie gier zespołowych oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy "Skalnik" Czarny Bór		10.000,00	10.000,00
5.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego w zakresie gier zespołowych oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Husaria” Grzędy		10.000,00	10.000,00
6.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego w zakresie gier zespołowych oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe	Ludowy Zespół Sportowy „Płomyk” Borówno		10.000,00	10.000,00
7.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe.	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe Iskra Witków	Szkolenie sportowe w zakresie piłki nożnej	10.000,00	10.000,00

Lp.	Nazwa obszaru / Rodzaj zadania	Nazwa organizacji	Nazwa zadania publicznego	Kwota przyznanej dotacji [zł]	Kwota wykorzystanej dotacji [zł]
8.	Wspieranie sportu oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w tym zakresie poprzez wsparcie realizacji programów szkolenia sportowego oraz uczestniczenia w zorganizowanej rywalizacji sportowej, prowadzonej przez właściwe związki sportowe.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	Upowszechnianie kolarstwa górskiego i szosowego wśród lokalnej społeczności	10.000,00	10.000,00
9.	Propagowanie kultury fizycznej, zdrowego trybu życia, upowszechniania sportu wśród mieszkańców Gminy poprzez organizację imprez sportowych o charakterze regionalnym, ponadregionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	UKN Melafir	Organizacja XXI Pucharu Melafiru w biathlonie letnim	4.500,00	4.500,00
10.	Propagowanie kultury fizycznej, zdrowego trybu życia, upowszechniania sportu wśród mieszkańców Gminy poprzez organizację imprez sportowych o charakterze regionalnym, ponadregionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	Wyścig kolarski o Puchar Starosty Wałbrzyskiego	4.000,00	4.000,00
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym					
11.	Wspieranie wszechstronnych działań na rzecz aktywizacji i integracji osób w wieku emerytalnym oraz wykorzystania potencjału tych osób w środowisku lokalnym	Stowarzyszenie "Atrakcyjni"	Seniorów powroty sentymtalne	3.000,00	3.000,00
12.	Wspieranie wszechstronnych działań na rzecz aktywizacji i integracji osób w wieku emerytalnym oraz wykorzystania potencjału tych osób w środowisku lokalnym	Stowarzyszenie Klub Seniorów	Seniorzy stawiają na aktywność fizyczną i społeczną	3.000,00	3.000,00
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego					
13.	Realizacja przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej, wychowania przez sztukę oraz upowszechniania wiedzy o kulturze wśród mieszkańców gminy poprzez organizację festiwali, przeglądów, konkursów, koncertów, festynów i innych inicjatyw kulturalnych	Stowarzyszenie Górali Czarnoborskich	20 lat z muzyką Janików	15.000,00	15.000,00
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32 ustawy					
14.	Dofinansowywanie wkładów własnych organizacji, realizujących projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych	UKN Melafir	Zakup skutera śnieżnego	23.500,00	23.500,00

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Tabela 31. Pozostałe formy współpracy samorządu gminnego z organizacjami pożytku publicznego w 2019 roku.

Lp.	Nazwa obszaru	Rodzaj zadania	Opis
1.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży	tryb art.19a	Organizacja zgrupowań sportowych i wypoczynku letniego zawodników

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Realizacja Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z Organizacjami Pożytku Publicznego na 2019 rok daje podstawę do wniosku, iż przyczynia się on do większej aktywności społecznej organizacji pozarządowych oraz bardziej racjonalnego i gospodarnego wykorzystania środków publicznych. Wspierając zadania publiczne Gmina może w pełni wykorzystać potencjał Organizacji aby efektywnie w pływać na zapotrzebowanie lokalnych społeczności. Dzięki kontynuowanej współpracy z organizacjami i dofinansowywaniu przez Gminę realizowanych przez organizacje zadań publicznych, budowane jest na wysokim poziomie aktywne partnerstwo pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pożytku publicznego.

Współpraca samorządów

→ Gmina Czarny Bór jest członkiem **Aglomeracji Wałbrzyskiej** obejmującej ośrodek ponadregionalny Wałbrzych oraz okoliczne zurbanizowane gminy. W dniu 13 grudnia 2019 roku Gmina Czarny Bór była gospodarzem Komitetu Sterującego Aglomeracji Wałbrzyskiej. Tematem posiedzenia, w którym wzięli udział władarze gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej wraz z jej liderem dr Romanem Szelemejem, było podsumowanie projektów zrealizowanych w mijającym roku oraz prezentacja planów na kolejny rok. Zgodnie z Uchwałą Nr V/29/2019 Rady Gminy w Czarnym Borze, Gmina przystąpiła do przygotowania i realizacji partnerskiego projektu grantowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Działanie 3.3. efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Poddziałanie 3.3.4 typ 3.3e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii-projekty dotyczące zwalczanie emisji kominowej ZIT AW RPO 2014-2020. Na funkcjonowanie Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej wydatkowano 9.428,45 zł.

→ Gmina współpracuje również z sąsiadującymi samorządami subregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego w ramach realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju **Sudety 2030**” oraz w ramach **Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu**, które realizując program LEADER pragnie podnieść jakość życia mieszkańców wsi.

→ Gmina Czarny Bór należy również do **Związku Gmin Wiejskich**, którego misją jest służba na rzecz społeczności gmin wiejskich, a szczególnie pomoc w wysiłkach skierowanych na: rozwój demokracji lokalnej, tworzenie warunków lokalnego rozwoju gospodarczego oraz integrację gmin i rozwój samorządności lokalnej.

Współpraca międzynarodowa

Gmina Czarny Bór rozwija partnerstwo międzynarodowe z 3 miastami partnerskimi:

- Miasto Nechanice – miasto w Czechach, w kraju kralovohradeckim,
- Gmina Juodšilių – gmina Czarny Bór w rejonie wileńskim okręgu wileńskiego na Litwie,
- Gmina Grand Champ – gmina we Francji, w regionie Bretania, w departamencie Morbihan.

→ 7 czerwca 2019 roku Wójt Gminy Adam Górecki gościł w gminie Pana Hansa Jürgen-Schöna wraz z małżonką. Inicjator współpracy polsko-niemieckiej i potomek byłych mieszkańców Jaczkowa (niem. Hartmannsdorfu) spotkał się z władzami gminy w Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze¹⁰. Następnie na zaproszenie władza - Adama

¹⁰ Kontakty między polskim i niemieckim samorządem zostały nawiązane z inicjatywy Hansa Jürgen-Schöna – mieszkańca Steimbke, którego przodkowie pochodzą z Jaczkowa. Niemieccy goście mieli okazję uczestniczyć w spotkaniu z mieszkańcami Jaczkowa w 2016 roku, podczas którego zaprezentowano m.in. unikatowe fotografie miejscowości z początku XX w.

Góreckiego, Burmistrzowie Steimbke (w Dolnej Saksonii) – Friedrich Leseberg i Knut Hallmann wraz z Hansem Jürgen-Schönem (zastępca komisarza ds. pożarnictwa) przebywali w Gminie Czarny Bór w dniu 8 sierpnia 2019 roku. Głównym punktem wizyty niemieckiej delegacji było odsłonięcie tablicy pamiątkowej i oficjalne przecięcie wstęgi inauguracyjnej funkcjonowania Ławki Przyjaźni Polsko - Niemieckiej w Jaczkowie. Goście przekazali na ręce gospodarza gminy symboliczne dąb, który został posadzony przed świetlicą. Przedstawiciele strony niemieckiej wzięli również udział w imprezie kolarskiej – Festynie Sportu oraz podziwiali piękne krajobrazy rozpościerające się z Wieży Widokowej na Trójgarbie. Zwieńczeniem pobytu było zwiedzanie kluczowych inwestycji gminnych – placówek oświatowych, biblioteki oraz nartorolkostrady.

3.13. ADMINISTRACJA I PROMOCJA

ADMINISTRACJA PUBLICZNA:

2.461.025,48 zł

Inwestycje i działania 2019

W 2019 roku na administracja publiczną wydatkowano ogółem 2.461.025,48 zł. W ramach wydatków majątkowych w kwocie 32.176,80 zł zrealizowano 2 zadania inwestycyjne pn.: Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego w Czarnym Borze (12.373,80 zł) oraz zakupiono nową choinkę, którą została zamontowana na skwerze olimpijczyka (19.803,00 zł). W ramach wydatków bieżących na utrzymanie administracji wydatkowano łącznie 2.428.848,68 zł. Kwota wydatków obejmuje wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Gminy i ustalonej obsady kadrowej (2.078.104,11 zł), koszty funkcjonowania Rady Gminy (166.539,51 zł), promocję gminy (121.629,61 zł), partycypację w kosztach utrzymania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej (9.428,45 zł).

Działania promocyjne podjęte w 2019 roku:

Gmina Czarny Bór podejmuje działania promocyjne wielopłaszczyznowo:

→ Organizacja imprez o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym i gminnym. W ubiegłym roku w Gminie Czarny Bór odbyły się po raz czwarty w historii Mistrzostwa Polski w Biathlonie Letnim, pierwszy raz edycja na Nartorolkach. Już od 16 lat Gmina jest organizatorem imprezy o zasięgu regionalnym – Dolnośląskiego Święta Pieroga, które na stałe wpisało się w kalendarz imprez kulinarnych, opracowywany co roku przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Organizacja imprezy o charakterze charytatywnym – drugiego Finału WOŚP. Organizacja 2 maja 2019 roku Półmaratonu „Z flagą na Trójgarbie” w Wutkowie (trasa prowadziła przez Masyw Trójgarbu) we współpracy z Gminą Stare Bogaczowice.

→ Gmina Czarny Bór zdobyła następujące wyróżnienia:

- 24 pozycja na 1548 gmin wiejskich w XV edycji ogólnopolskiego „Rankingu Samorządów” Rzeczypospolitej
- III. miejsce w Plebiscycie Gospodarczym Muflony edycja 2018, kategoria: Hit Aglomeracji Wałbrzyskiej za wieżę widokową na Trójgarbie;
- III. miejsce Sołectwa Czarny Bór w konkursie na Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy podczas Dożynek Wojewódzko-Diecezjalnych w Niemczy

→ Udział Gminy Czarny Bór w ogólnopolskim Programie „Gmina Przyjazna Pszczołom”.

→ Oddolna inicjatywa gminnych seniorów ze Stowarzyszenia „Atrakcyjni” – realizacja pomysłu wykonania maskotki promującej Gminę Czarny Bór – Nartka i Nartusi, nawiązuje do największej gminnej inwestycji sportowej – nartorolkostrady w ramach projektu grantowego dofinansowanego z PROW 2014-2020, poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju kierowanego przez społeczność” za pośrednictwem LGD Kwiat Lnu z Lubawki

→ Informacje o działalności Urzędu publikowane są na prowadzonej stronie www.czarny-bor.pl oraz na Facebooku – fanpage: Gmina Czarny Bór

→ Gmina przynależy do: Aglomeracji Wałbrzyskiej, Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu, Związku Gmin Wiejskich

→ Gmina uzyskała dofinansowanie na realizację kilku projektów:

- dotacja z Fundacji Agencji Rozwoju Przemysłu na organizację Dolnośląskiego Święta Pieroga i Dożynek Gminnych (10.500,00 zł)
- dotacja w ramach Programu Małe Granty, dofinansowanego z UMWD – w ramach projektu przeprowadzono: konkurs fotograficzny, rajd pieszy na Trójgarb, warsztaty fotograficzne, wystawę prac (5.000,00 zł)

→ udział Gminy Czarny Bór w Dniach Otwartych Funduszy Europejskich – ogólnopolskiej akcji mającej na celu organizację wydarzenia prezentującego uzyskane dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WD. W Czarnym Borze odbyło się spotkanie z przyrodnikiem i miłośnikiem ptaków – Krzysztofem Żarkowskim, który zaprezentował fotografie flory i fauny Masywu Trójgarbu

Działalność administracyjna Urzędu Gminy w 2019 roku:

Tabela 32. Organizacja w 2019 roku.

Nazwa	2019
liczba złożonych wniosków o udostępnienie informacji publicznej [szt.] <i>Tematy jakich najczęściej dotyczyły wnioski o udostępnienie informacji publicznej: sieć 5G, płatności bezgotówkowe</i>	39
liczba decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej [szt.]	0
liczba złożonych petycji [szt.] <i>Najczęstszy przedmiot złożonych petycji: płatności bezgotówkowe</i>	8
liczba uwzględnionych petycji [szt.]	8

Tabela 33. Gospodarka przestrzenna i infrastruktura w 2019 roku.

Rodzaj	2019
decyzje o warunkach zabudowy	8
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	2
opinie urbanistyczne	1
opinie na temat wstępnych projektów podziału nieruchomości	17
nadzór nad realizacją planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego	0
postępowania przetargowe	17

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Tabela 34. Gospodarka nieruchomościami w 2019 roku.

Rodzaj działalności	2019
sprzedaż:	3
– działki budowlane	2
– działki na poprawę zagospodarowania	0
– lokale mieszkalne	1
– działki rolne	1
nabycie gruntów na cele publiczne	0
nabycie nieruchomości przez Gminę	1
ilość gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0
decyzje podziałowe	8
aktualizacja bazy użytkowników wieczystych	0
zaświadczenia o nadaniu numeru budynku	21
postępowania przetargowe i rokowania	16
zezwoleń na czasowe zajęcie terenu	0
zezwoleń na umieszczenie urządzeń infrastruktury	1
zarządzenia o rezygnacji z prawa pierwokupu	1
zlecone wyceny	8
ustalenie służebności przejazdu i przechodu	0

Rodzaj działalności	2019
zlecone czynności geodezyjne – podziały, okazania granic	4
zlecone wypisy i wyrisy	6
ogłoszenia do prasy	29
regulacja stanu prawnego w księgach wieczystych	1

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Tabela 35. Rolnictwo i ochrona środowiska w 2019 roku.

Rodzaj działalności	2019
umowy na dzierżawę gruntów rolnych i innych	118
postępowania ws. decyzji środowiskowych	3
postępowanie ws. sprzedaży drewna	3
postępowanie ws. ustanowienia pomników przyrody nieożywionej	0
postępowania ws. wydania decyzji na usunięcie drzew lub zgłoszenia	85
kontrole w terenie	125
szacowanie szkód łowieckich	0
postępowania ws. decyzji zezwolenia na działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych	0
aktualizacja bazy azbestowej	Na bieżąco
sprawozdania - ochrona przyrody, ochrona środowiska, odpady	Na bieżąco
oświadczenia dla rolników o posiadanych użytkach rolnych	
zatwierdzenia projektów prac hydrologicznych, geologicznych	
aktualizacja, kontrola i wpisy do rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków	Na bieżąco
postępowania wodno-prawne (współpraca z Wodami Polskimi)	Na bieżąco

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Tabela 36. Sprawy obywatelskie w 2019 roku.

Rodzaj działalności	2019
EWIDENCJA LUDNOŚCI	
Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt (czasowy, stały, zgłoszenia powrotu z pobytu czasowego)	239
Usuwanie niezgodności	292
Decyzje w sprawach meldunkowych	3
Nadanie numeru PESEL i zmiana numeru PESEL	5
Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz Udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi	111
Wydawanie zaświadczeń zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy, z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz wydawanie zaświadczeń z RDO zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy	175
Wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych oraz wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych z RDO	0
DOWODY OSOBISTE	
Wydawanie dowodów osobistych (proponycja zmiany nazwy)	394
Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego	48
Wydawanie decyzji w sprawach dowodów osobistych	0
Unieważnianie dowodu osobistego w Rejestrze Dowodów Osobistych (RDO) w tym (zmiana danych, reklamacja, przekazany przez osobę trzecią)	25

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór

Tabela 37. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór w 2019 roku.

Lp.	Nazwa i numer uchwały	Realizacja 2019
1.	Uchwała Nr IV/24/2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021	Realizacja w toku
2.	Uchwała Nr IV/25/2019 w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych i sołtysów Gminy Czarny Bór	Wykonana
3.	Uchwała Nr V/26/2019 w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów i rad sołeckich na terenie gminy Czarny Bór	Wykonana
4.	Uchwała Nr V/27/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
5.	Uchwała Nr V/28/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
6.	Uchwała Nr V/29/2019 w sprawie przystąpienia Gminy Czarny Bór do przygotowania i realizacji partnerskiego projektu grantowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Działanie 3.3. efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Poddziałanie 3.3.4 typ 3.3e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii-projekty dotyczące zwalczanie emisji kominowej ZIT AW RPO 2014-2020	Realizacja w toku
7.	Uchwała Nr V/30/2019 w sprawie przekazania w formie darowizny sprzętu do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu dla Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu na rzecz Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu	Wykonana
8.	Uchwała Nr VI/31/2019 w sprawie zmian w budżecie Gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
9.	Uchwała Nr VI/32/2019 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
10.	Uchwała Nr VI/33/2019 w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	Realizacja w toku
11.	Uchwała Nr VI/34/2019 w sprawie likwidacji jednostki budżetowej pod nazwą „Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze”	Wykonana
12.	Uchwała Nr VII/35/2019 w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	Realizacja w toku
13.	Uchwała Nr VII/36/2019 w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku	Wykonana
14.	Uchwała Nr VII/37/2019 w sprawie wspólnej realizacji zadania i wyrażania zgody na zawarcie porozumienia na realizację zadania pn. "IV GÓRSKI PÓŁMARATON Z FLAGĄ NA TRÓJGARBIE"	Wykonana
15.	Uchwała Nr VII/38/2019 w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Czarny Bór w roku 2019 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku ujętym w Gminnej Ewidencji Zabytków dla Gminy Czarny Bór	Wykonana
16.	Uchwała Nr VII/39/2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr VI/34/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie likwidacji jednostki budżetowej pod nazwą " Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czarnym Borze "	Wykonana
17.	Uchwała Nr VII/40/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
18.	Uchwała Nr VII/41/2019 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Czarny Bór na 2019	Wykonana
19.	Uchwała Nr VII/42/2019 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy i Komisji Stałych Rady Gminy na 2019 r.	Wykonana
20.	Uchwała Nr VII/43/2019 w sprawie przyjęcia zadania publicznego z zakresu pozimowego sprzątnięcia dróg z materiałów uszorstniających oraz koszenia poboczy i oczyszczania rowów przydrożnych dróg powiatowych w granicach administracyjnych Gminy Czarny Bór	Wykonana
21.	Uchwała Nr VIII/44/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
22.	Uchwała Nr VIII/45/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
23.	Uchwała Nr VIII/46/2019 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Wałbrzych	Wykonana
24.	Uchwała Nr VIII/47/2019 w sprawie wspólnej realizacji z Powiatem Wałbrzyskim budowy chodnika przy drodze powiatowej nr 3367D w Witkowie	Nie wykonana (nie wyłoniono wykonawcy)
25.	Uchwała Nr IX/48/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
26.	Uchwała Nr IX/49/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
27.	Uchwała Nr IX/50/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na bezczynność Wójta Gminy Czarny Bór	Wykonana

Lp.	Nazwa i numer uchwały	Realizacja 2019
28.	Uchwała Nr X/51/2019 w sprawie przyjęcia aktualizacji "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029"	Realizacja w toku
29.	Uchwała Nr X/52/2019 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności przez osoby bezdomne za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Wykonana
30.	Uchwała Nr X/53/2019 w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej	Wykonana
31.	Uchwała Nr X/54/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
32.	Uchwała Nr X/55/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
33.	Uchwała Nr XI/56/2019 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór votum zaufania	Wykonana
34.	Uchwała Nr XI/57/2019 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2018 rok	Wykonana
35.	Uchwała Nr XI/58/2019 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok	Wykonana
36.	Uchwała Nr XI/59/2019 w sprawie Statutu Gminy Czarny Bór	Wykonana
37.	Uchwała Nr XI/60/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
38.	Uchwała Nr XI/61/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
39.	Uchwała Nr XII/62/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
40.	Uchwała Nr XII/63/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
41.	Uchwała Nr XIII/64/2019 w sprawie zmiany uchwały Nr XI/59/2019 Rady Gminy Czarny Bór w sprawie Statutu Gminy Czarny Bór	Wykonana
42.	Uchwała Nr XIII/65/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Wykonana
43.	Uchwała Nr XIII/66/2019 w sprawie powołania zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników sądowych	Wykonana
44.	Uchwała Nr XIII/67/2019 w sprawie zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników sądowych	Wykonana
45.	Uchwała Nr XIII/68/2019 w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór	Wykonana
46.	Nr XIII/69/2019 w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór	Wykonana
47.	Uchwała Nr XIII/70/2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Czarny Bór oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku	Wykonana
48.	Uchwała Nr XIII/71/2019 w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, zatrudnionych w Gminnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnym Borze, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Czarny Bór	Realizacja w toku
49.	Uchwała Nr XIII/72/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór	Wykonana
50.	Uchwała Nr XIII/73/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
51.	Uchwała Nr XIV/74/2019 w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania dodatków oraz innych składników wynagradzania dla nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Czarny Bór	Wykonana
52.	Uchwała Nr XIV/75/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
53.	Uchwała Nr XIV/76/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
54.	Uchwała Nr XV/77/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
55.	Uchwała Nr XV/78/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
56.	Uchwała Nr XVI/79/2019 w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Czarny Bór, udostępnianych dla operatorów publicznych transportu zbiorowego i przewoźników drogowych oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów	Wykonana
57.	Uchwała Nr XVI/80/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Czarny Bór, gm. Czarny Bór.	Realizacja w toku
58.	Uchwała Nr XVI/81/2019 w sprawie wyrażenia zgody na przedłużenie dzierżawy nieruchomości gruntowej położonej w granicach działki nr 363 o pow.600m2 obręb Borówno	Wykonana
59.	Uchwała Nr XVI/82/2019 w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne udostępnienie części nieruchomości gruntowej na rzecz Skarbu Państwa - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu	Wykonana
60.	Uchwała Nr XVI/83/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
61.	Uchwała Nr XVI/84/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
62.	Uchwała Nr XVI/85/2019 w sprawie wyboru ławników do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu na kadencję 2020-2023	Wykonana

Lp.	Nazwa i numer uchwały	Realizacja 2019
63.	Uchwała Nr XVII/86/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
64.	Uchwała Nr XVII/87/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
65.	Uchwała Nr XVIII/88/2019 w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020	Realizacja w toku
66.	Uchwała Nr XVIII/89/2019 zmieniająca uchwałę Nr XXXVIII/195/2014 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych	Wykonana
67.	Uchwała Nr XVIII/90/2019 w sprawie ustalenia stawek podatków i opłat lokalnych na 2020 rok	Realizacja w toku
68.	Uchwała Nr XVIII/91/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
69.	Uchwała Nr XVIII/92/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
70.	Uchwała Nr XVIII/93/2019 uchylająca uchwałę Rady Gminy Czarny Bór Nr XXIV/103/2012 z dnia 27 grudnia 2012 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.	Wykonana
71.	Uchwała Nr XIX/94/2019 w sprawie uchwalenia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2020 rok"	Realizacja w toku
72.	Uchwała Nr XIX/95/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Wykonana
73.	Uchwała Nr XIX/96/2019 w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w gminie Czarny Bór na rok szkolny 2019/2020	Realizacja w toku
74.	Uchwała Nr XIX/97/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 r.	Wykonana
75.	Uchwała Nr XIX/98/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
76.	Uchwała Nr XIX/99/2019 uchwała budżetowa na 2020 rok	Realizacja w toku
77.	Uchwała Nr XIX/100/2019 w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
78.	Uchwała Nr XX/101/2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2019 rok	Wykonana
79.	Uchwała Nr XX/102/2019 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana

Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej

Perspektywa do 2030

CEL STRATEGICZNY 1 Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy.		CEL STRATEGICZNY 2 Rewitalizacja		CEL STRATEGICZNY 3 Współpraca i integracja	
2019		2019		2019	
PRIORYTET 1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość	✓	PRIORYTET 2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania	✓	PRIORYTET 3.1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca	✓
Działanie 1.1.1. Współpraca sektora biznesu z sektorem nauki Działanie 1.1.2. Inkubacja firm, w szczególności innowacyjnych Działanie 1.1.3. Dążenie do zakorzeniania działalności firm zewnętrznych Działanie 1.1.4. Tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania		Działanie 2.1.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i poprawa stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Działanie 2.1.2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i prywatnej Działanie 2.1.3. Poprawa dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodnokanalizacyjnej Działanie 2.1.4. Wsparcie dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii Działanie 2.1.5. Poprawa bezpieczeństwa środowiska zamieszkania		Działanie 3.1.1. Promowanie pozytywnych skojarzeń Działanie 3.1.2. Zintegrowanie form prezentacji informacji	
PRIORYTET 2.	✓	PRIORYTET 2. Sprawna i efektywna infrastruktura	✓	PRIORYTET 2. Trwałe partnerstwo	✓

Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna				
Działanie 1.2.1. Poprawa atrakcyjności i stanu technicznego zabytków Działanie 1.2.2. Rozwój obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej Działanie 1.2.3. Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych Działanie 1.2.4. Tworzenie kompleksowych produktów turystycznych		Działanie 2.2.1. Budowa dróg i poprawa ich parametrów technicznych Działanie 2.2.2. Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Aglomeracji Wałbrzyskiej z jej otoczeniem Działanie 2.2.3. Uzyskanie spójności terytorialnej w zakresie komunikacji publicznej Działanie 2.2.4. Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych		Działanie 3.2.1 Wzmocnienie instytucjonalne Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 3.2.2. Tworzenie platform współpracy wielopodmiotowej Działanie 3.2.3. Wzmocnienie partycypacji społecznej w zarządzaniu Aglomeracją Wałbrzyską
		PRIORYTET 3. Aktywna zdrowa społeczność	✓	
		Działanie 2.3.1. Pobudzanie aktywności lokalnych Działanie 2.3.2. Wzmocnienie organizacji pozarządowych działających na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 2.3.3. Promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie przejawom ubóstwa Działanie 2.3.4. Wsparcie na rzecz rozwoju Podmiotów Ekonomii Społecznej Działanie 2.3.5. Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie Działanie 2.3.6. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promowanie zdrowego trybu życia Działanie 2.3.7. Wzmocnienie polityki senioralnej Działanie 2.3.8. Przeciwdziałanie depopulacji		

Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska

Cele strategiczne	Cele operacyjne	2019
1. Bardziej inteligentne terytorium	1.1 Wspieranie form integracji regionu 1.2 Tworzenie warunków do inkubacji i zakorzenienia się nowych MŚP 1.3 Wspieranie innowacji w przedsiębiorstwach 1.4 Wspieranie inicjatyw klastrowych i kooperacji biznes-nauka 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji	✓
2. Terytorium bliżej obywateli	2.1 Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej 2.2 Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku 2.3 Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora” (dla osób starszych) 2.4 Aktywizacja społeczna osób starszych 2.5 Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	✓
3. Lepiej skomunikowane terytorium	3.1 Dobra komunikacja regionu z zewnętrznymi biegunami wzrostu gospodarczego (Wrocław, Warszawa, Aglomeracja Śląska, Praga, Brno, Drezno, Berlin) 3.2 Nowa jakość powiązań wewnętrznych między głównymi miastami i ośrodkami turystyczno-uzdrowiskowymi 3.3 Upowszechnienie dostępu do internetu wysokich prędkości 3.4 Rozwój transportu publicznego (aglomeracyjnego, integrującego region)	✓
4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał	4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych 4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych 4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych 4.4 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej 4.5 Zintegrowany marketing terytorialny	✓

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności wg stanu na 31.12.2019.	5
Tabela 2. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2012-2020 w 2019 roku.....	10
Tabela 3. Dochody Gminy Czarny Bór w 2019 roku.....	13
Tabela 4. Dochody własne Gminy Czarny Bór w 2019 roku.....	13
Tabela 5. Należności wymagalne Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).	15
Tabela 6. Rozchody z budżetu Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).	15
Tabela 7. Wydatki z budżetu Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).	16
Tabela 8. Wykaz zadań inwestycyjnych zrealizowanych w 2019 roku.	16
Tabela 9. Zobowiązania długoterminowe Gminy Czarny Bór w 2019 roku (stan na 31.12.2019).	18
Tabela 10. Wykonanie funduszu sołeckiego wg sołectw w 2019 roku.	19
Tabela 11. Wykonanie funduszu sołeckiego wg działów klasyfikacji budżetowej w 2019 roku.	20
Tabela 12. Informacja o stanie mienia komunalnego na dzień 31.12.2019 r.	21
Tabela 13. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2019 roku.	26
Tabela 14. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2019 roku.	26
Tabela 15. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku (stan na 31.07.2019).....	27
Tabela 16. Działalność Biblioteki w Czarnym Borze w 2019 roku.	30
Tabela 17. Wykaz imprez i wydarzeń kulturalnych zrealizowanych w 2019 roku dla których Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze była organizatorem lub współorganizatorem.	32
Tabela 18. Wykaz imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy w 2019 roku.....	33
Tabela 19. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych w 2019 roku.....	36
Tabela 20. Wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku.....	40
Tabela 21. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2019 roku.	40
Tabela 22. Dane pomoc społeczna w 2019 roku.....	41
Tabela 23. Realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 w 2019 roku.....	43
Tabela 24. Wspieranie rodziny w 2019 roku.....	44
Tabela 25. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021 w 2019 roku.	44
Tabela 26. Niebieskie karty w 2019 roku.....	45
Tabela 27. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2019 roku.....	51
Tabela 28. Mierniki efektywności ujęte w § 10 Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 dotyczącym sposobu oceny jego realizacji.	53
Tabela 29. Zestawienie organizacji, którym zostały przyznane dotacje w 2019 roku.	53
Źródło: Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2019.....	53
Tabela 30. Otwarty konkurs ofert na realizację w 2019 roku zadań publicznych.....	54
Tabela 31. Pozostałe formy współpracy samorządu gminnego z organizacjami pożytku publicznego w 2019 roku.	55
Tabela 32. Organizacja w 2019 roku.....	58
Tabela 33. Gospodarka przestrzenna i infrastruktura w 2019 roku.....	58
Tabela 34. Gospodarka nieruchomościami w 2019 roku.	58
Tabela 35. Rolnictwo i ochrona środowiska w 2019 roku.....	59
Tabela 36. Sprawy obywatelskie w 2019 roku.	59
Tabela 37. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór w 2019 roku.	60